

Arkeen os. 255 / 19.12.2007 M

NAANTALI

Luonnonmaan ja Lapilan saarten
osayleiskaavan laadintaan liittyvä
arkeologinen inventointi

FM Jouko Pukkila
Turun Maakuntamuseo 2006

Luettelo kohteista, jotka merkitään kaavaan SM-merkinnällä. Luettelossa ovat mukana myös sellaiset kohteet, joiden muinaisjäännösluonne on epävarma.

1. Matalahti Varhaismetallikautisia hautaröykkiöitä 4 kpl noin 100 m:n laajuisella alueella metsäisellä kalliokukkulalla Matalahden etelärannalla.
2. Käköläntie Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kivistä kiviröykkiö kallioisen mäen rinteessä, pellon reunassa.
3. Isokylä 2 Mahdollinen kulttipaikka. Siirtolohkareen kyljessä yksi kuppi. Paikka kallioharjanteen etelärinnettä.
4. Isokylä Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kivistä kiviröykkiö kalliokukkulun etelärinteellä, Isokylän talon N-puolella.
5. Isokylä 1 Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kivistä kiviröykkiö kallioisen mäen etelärinteellä
6. Isokylä 3 Neljä ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvää kivistä kiviröykkiötä metsämäen länsirinteessä ja –reunalla
7. Linnavuori. Mahdollinen linnavuori tai vartiointipaikka Viialanjärven etelärannalla

Kaavan selostusosaan tulee laittaa oheisen kaltainen muinaisjäännösluettelo ja numeroinnin vastata kaavakartan kohdenumerointia, merkintätapa esim. SM

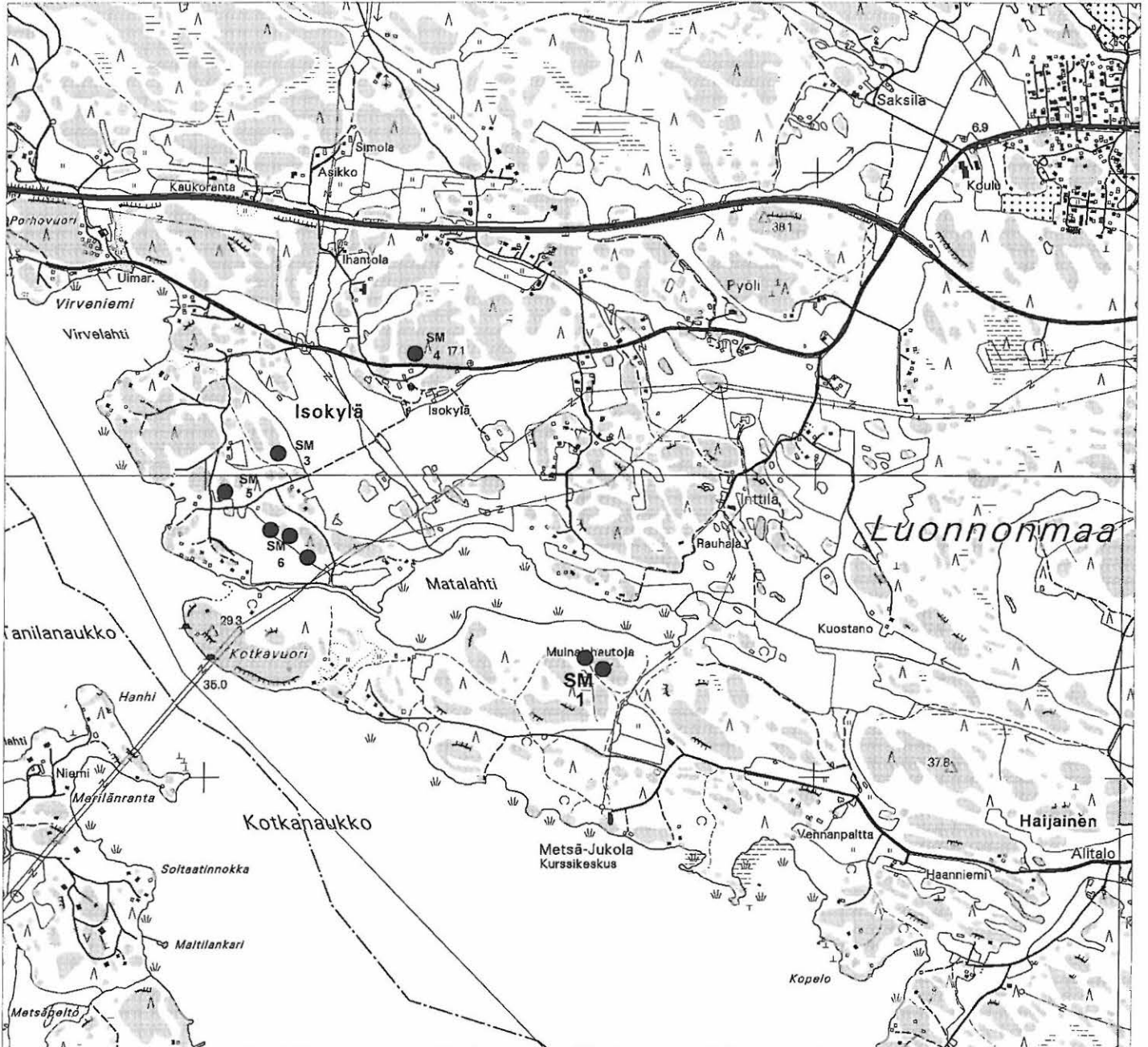
SM kaavamääräyksen yhteydessä tulee käydä ilmi, että kyseessä on: *Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevien maankäyttösuunnitelmien yhteydessä tulee ottaa yhteyttä museoviranomaisiin.* (kaavamerkinnän yhteydessä oleva numero viittaa selostusosan kohdeluettelon numerointiin)

Ote peruskartasta 1043 06 1:20000

NAANTALI Luonnonmaa
2. Käköläntie
7. Linnavuori

Ote peruskartasta 1043 06 1:20000

NAANTALI Luonnonmaa

1. Matalahti
3. Isokylä 2
4. Isokylä
5. Isokylä 1
6. Isokylä 3

Naantali

Luonnonmaan ja Lapilan saarten osayleiskaavan laadintaan liittyvä arkeologinen inventointi

FM Jouko Pukkila

Turun maakuntamuseo

SISÄLLYS

1. Johdanto	3
2. Tutkimusalueen sijainti, maisema ja topografia	4
3. Muinaisjäännösten tutkimushistoria ja luonne	4
4. Inventointi 2006	5
5. Kiinteät muinaisjäännökset	12
5.1. Tentatiivikohteet	19
5.2. Löytöpaikat	49
5.3. Muut kohteet	51
5.3.1 Kivirakenteet: latomukset	51
5.3.2. Rajamerkit	52
5.3.3. Rajakivet	53
5.3.4. Peltorauniot	53
5.3.5. Työpaikat: pellot	55
5.3.6. Työpaikat: louhokset	55
5.3.7. Maarakenteet	56
5.3.8. Kuoppakohteet	56
5.4. Luonnonkivikot	57
Liite 1: Mustavalkonegatiivien luettelo	59
Pinnakkaiskuvaliite	60
Valokuvaliitteet	61-63

Ushnyt KLL 3.11.2006

1. JOHDANTO

Turun Maakuntamuseo suoritti Naantalin Luonnonmaan ja Lapilan saarilla arkeologisen inventoinnin osana saarten osayleiskaavan valmistelua. Työn rahoitti Naantalin kaupunki ja se tehtiin 8.5. – 9.6.2006. Työn teki arkeologi Jouko Pukkila ja sen valvoi tutkija Heljä Brusila. Kenttätyöpäiviä Jouko Pukkila teki 12 ja Heljä Brusila yhden, yhteensä kentällä tehtiin siten 13 työpäivää.

Luonnonmaalla on tehty perusinventointi v. 1957 (Gunlög Ahlbäck) osana Naantalin ja Raision inventointia sekä lukuisia tarkastuksia 1980-2000- luvuilla. Lapilan saarella ei ole aiemmin suoritettu arkeologisia tutkimuksia.

Turun maakuntamuseoon joko alkuperäisinä tai kopioina arkistoidut tutkimukset tai tiedonannot:

Ahlbäck, Gunlög: Ote Raision pitäjän ja Naantalin maalaiskunnan kiinteiden muinaisjäännösten inventointikertomuksesta. 1957.

Brusila, Heljä: Naantali Luonnonmaa Isokylä. Kiviröykkiö. Arkeologisen kohteen tarkastus. 4.9.1998.

Brusila, Heljä 1982: Tarkastuskäynti Naantalin Luonnonmaalta, Viialan järven rannalta havaitun kiviröykkiön löytöalueelle 29.10.1982.

Brusila, Heljä: Naantali, Luonnonmaa Miekkula. Muinaisrantakivikko. Raportti tarkastusmatkasta, joka tehtiin Naantalissa Luonnonmaalle Miekkulan kylään 18.9.1990 hautaröykkiöilmoituksen johdosta. 20.9.1990.

Brusila, Heljä 1998: Luonnonmaa, Kukola Naviren seutu. Raportti tarkastuskäynnistä, jonka H. B. suoritti 6.10.1998 Naantalissa kulttuurisihteerin Marja Salkorannan opastuksella Luonnonmaalta ilmoitetulle kivivallikohteelle. 7.10.1998.

Brusila, Heljä 2004. Naantali, Luonnonmaa. Isokylä. Muinaisjäännösinventointi 2004.

Huttunen, Pertti 1997: Kivirakennelmat Naantalissa. 26.10.1997. TMM.

Laukkanen, Esa 1997. Naantali Luonnonmaa Käköläntie. Kiviröykkiö. Arkeologisen kohteen tarkastus 7.9.1997. 1.12.1997.

Laukkanen, Esa & Roth, Harto 1998: Naantali, Keitilä. Arkeologisen kohteen tarkastus 20.5.1998.

Laukkanen, Esa 1998. Naantali Luonnonmaa Keitilä. Riimuhakkaus kalliossa. Arkeologisen kohteen tarkastus 24.5.1998.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä tai sellaisiksi oletettuja on Luonnonmaalta luetteloitu ennen nyt tehtyä työtä seuraavasti (Lapilansaarella ei ole aiemmin tunnettuja kohteita):

Kiviröykkiö Viialan kylässä Käköläntien varressa (mj-rek. nro 529010001)

Kaksi pronssikautista hautarauniota Matalahden eteläpuolella olevalla kalliolla (G. Ahlbäckin inventointikertomus)

Linnavuori (G. Ahlbäckin inventointikertomus)

Riimukirjoitus kallioon hakattuna, pidetty väärennöksenä (G. Ahlbäckin inventointikertomus)

Latomus tai kiviröykkiö Isokylässä, mahdollinen hauta (Brusila 2004, Isokylä 1)

Kuppikivi Isokylässä (Brusila 2004, Isokylä 2)

Lisäksi on tarkastettu erilaisia kivilatomuksia eri puolilla Luonnonmaata:

Viiala, Metsäjärvi (kiviaitoja)

Kukola, Naviren alue (kiviaita)

Isokylä, Isokylä (louhoskivikasa kalliolla)

Museokokoelmiin on Luonnonmaalta talletettu irtolöytöjä seuraavasti

KM 1130 Rautaesine, löydetty Jaakolan talon pellosta.

KM 1149 Historiallisen ajan löytöjä (v. 1871). Löytöihin kuuluu ainakin kullattu lusikka, jossa kaiveruksena 1557 ja kirjaimet I B. Luonnonmaa Saksila, Multakota- nimisestä kummusta.

KM 2827 ”Keskiäikuisen” työkirveen teräpuoli, josta varsi katkennut. Luonnonmaa, löydetty Multakodan luona Luonnonmaalla

KM 3905 Venäläinen pyhäinristi. Pronssiemalikoristeinen. Luonnonmaa, läheltä Rauhaniemen huvilaa peltomaasta.

KM 12388 Rautakirves (1941). Kirveen löysivät n. v. 1920 kalastajat Juho ja Artturi Lehtonen Luonnonmaan Kukoisten Tamminiemestä. Löytöpaikka on Tamminiemen navetasta n. 50-60 m länteen. Paikka on n. 5 m yli nykyisen normaaliveden pintaa, rantatörmää. Esine löytyi puutarhaa raivattaessa, ruokamullan alta savihiekasta, aivan koskemattomasta maasta. Luonnonmaa Kukoinen Tamminiemi.

KM 13443 Putkellinen keihäänkärki. Opettaja Väinö Oksasen talteen ottama. Kärjen löysi Emil Virkki 12.5.1954 Naantalissa mlk:n Haijaisten kylästä Ragnar Aaltosen omistaman Alitalon päärakennuksen perustuksia kor-

jattaessa, rakennuksen luoteisnurkkauksesta, toista m. syvästä. Kärkiosa oli jäykässä savessa, putki mustassa mullassa. Rakennus on n. 200 vuotta vanha. Naantali Luonnonmaa Haijainen.

Turun Museo

6095

Spjutspets af järn. Af studeranden V. Angervo. Luonnonmaa

Turun Museo

6096

Spjutspets af järn. Af studeranden V. Angervo. Luonnonmaa

Kenttätöön aikana tarkastettiin aiemmin tunnetut kiinteät muinaisjäännökset tai rakenteet (lukuun ottamatta aivan äskettäin tarkastettuja) sekä Tamminiemen (KM 12388) ja Alitalon (KM 13443) irtolöytöpaikat. Muutoin keskityttiin aiemmin tarkastamattomiin alueisiin.

Vuoden 2006 inventoinnin jälkeen tilanne kiinteiden muinaisjäännösten osalta on seuraava:

Matalahden tunnettujen pronssikautisten hautaröykkiöiden läheltä löydettiin kaksi aiemmin tuntematonta röykkiötä.

Matalahden pohjoisrannalta löydettiin kahdesta paikasta mahdollisesti rautakautisia hautaröykkiöitä, toisessa niitä on neljä, toisessa vain yksi. Kumpikin kohde on aiemmin tuntematon (Isokylä 3 tässä kertomuksessa).

Kiviröykkiö Viialan kylässä Käköläntien varressa vaikuttaa viljelyrauniolta (mj-rek. nro 529010001)

Riimukirjoituksesta ei saatu esille uusia asioita

Muuten inventoinnissa löydettiin pääasiassa historiallisen ajan tai ajoittamattomia kivirakennelmia (rajamerkit) tai -ladelmia (viljelyrauniot).

2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI, MAISEMA JA TOPOGRAFIA

Naantalin kaupunkiin kuuluvat Luonnonmaan ja Lapilan saaret sijaitsevat Varsinais-Suomen lounaisosassa aivan mantereen tuntumassa, kaupungin keskustan länsipuolella. Siltä yhdistää Luonnonmaan sekä mantereeseen että Rymättylään. Lapilan saari on veneyhteyden varassa. Naapureina ovat lännessä Merimasku ja Rymättylä, idässä Turku, Raisio ja Masku, aivan pohjoiskulmassa alue rajautuu myös Lemuun. Maarajoja ei ole.

Luonnonmaan alue on sisäsaaristoa ja sen topografiaa hallitsevat korkeat, osaksi paljaat kalliomäet. Näiden väliin jää tasaisia, savisempia alueita, jotka ovat olleet viljelykäytössä, mutta jotka nykyään yhä enenevässä määrin on otettu asumiskäyttöön. Kasvimaantieteellisesti alue sijoittuu lounaisrannikkoa sivuavalle tammivyöhykkeelle ja etenkin Luonnonmaalla on useita pieniä tammi- ja pähkinälehtoja. Ilmastollisesti kaupunki sijoittuu maamme leudoimmalle vyöhykkeelle. Monin paikoin maisema on luonnontilainen (kalliomäkien laet), joskin viime aikoina metsätöitä on tehty runsaasti eri puolilla kumpain saarta. Ranta-alueita luonnehtii kesäasutus, mutta rakentamattomiakin rantoja edelleen on. Maankohoamisrannikolla sijaitsevana saarien muinaismaisema on ollut hyvin erilainen vielä meren ollessa n. 5 m nykyistä korkeammalla. Varsinaista rantavaiherekonstruktiota inventointia varten ei tehty, mutta muutamilta matalimmilta alueilta käyrä piirrettiin. Kävi ilmi, että Luonnonmaan saari oli tuhatkunta vuotta sitten salmen kahtia jakama.

3. MUINAISJÄÄNNÖSTEN TUTKIMUSHISTORIA JA LUONNE

Luonnonmaan ja Lapilan saaret ovat verraten nuorta merestä kohonnutta seutua, joten esihistoriallisten kohteiden vähäisyys tulee ymmärrettävämmäksi. Vanhimmat tunnetut muinaisjäännökset ovat Matalahden rantakalliolta löydetyt pronssikautistyyppiset röykkiöt. Tutkimattomina niiden ajoitus perustuu oletuksiin, mutta luultavasti ne ovat peräisin 1. esikristilliseltä vuosituhannelta. Sama seikka selittänee myös yksittäisten esinelöytöjen vähäisyyden ja nuoruuden: Tamminiemen kirves ja Alitalon keihäänkärki ovat vanhimmat esinelöydöt ja nekin ovat peräisin vasta esihistoriallisen ja historiallisen ajan vaihteesta. Tältä pohjalta katsottuna näyttää siltä, että Luonnonmaa on asutettu vasta historiallisena aikana ja tämä asutus on säilynyt nykyaikaan. Asutuksen iästä antaa jonkinlaisen vihjeen se, että kylät ovat suomalaisen oikeuden kyliä, nykytutkimuksen käsityksen mukaan siis ennen vuotta 1300 perustettuja. Lapilan kylä on ruotsalaisen oikeuden kylä ja edellisiä nuorempi.

4. INVENTOINTI 2006

Inventoinnin lähtökohta oli kaavoituksen pohjaksi tarvittava muinaisjäännösselvitys. Tavoitteena oli käydä läpi koko saaren tarkastamattomat alueet, mutta kuukauden työaika kenttätöineen ja raportointineen ei riittänyt tähän.

Tilanne tiedostettiin jo ennen inventointia ja tarkastettavien alueiden osalta suoritettiin valikointia. Perusteina oli ensinnäkin jättää pois 5 m mpy alapuolella olevat alueet, sillä ne ovat maatuneet vasta historiallisella ajalla. Toki näilläkin alueilla on ollut käyttöä, mutta esimerkiksi suomalaisen oikeuden kylät sijaitsevat ko. tason yläpuolella. Toiseksi tarkastelu keskitettiin meren ranta-alueille, sillä saaren sisäosista oli vain poikkeustapauksissa tiedossa esihistoriallistyyppisiä muinaisjäännöksiä. Kallioalueiden laki- ja rinneosat katsottiin sellaisiksi, joissa olevat kohteet helpoimmin tulivat havaituksi ja siten saattaisivat jossain vaiheessa tulla ilmoituksena museoon. Kallioalueista pyrittiin tarkastukset keskittämään yli 20 m mpy oleville alueille (tunnetut pronssikautiset röykkiöt) ja niilläkin erityisesti tasaisimmille osille, sillä pienillä kallionpypylöillä ei ilmeisesti ole ollut varsinaisesti käyttöä vaikeakulkuisuutensa ja pienen laajuutensa vuoksi missään historian vaiheessa. Myöskin jo rakennetut alueet jätettiin tarkastuksen ulkopuolelle, sen sijaan rakennettujen alueiden lähiympäristöjä tarkastettiin, koska niissä ihmiset liikkuvat enemmän ja siten ilmoituksia mahdollisista muinaisjäännöksistäkin on odotettavissa. Tätä ennakoiden alueet käytiin läpi ja niissä paikannettiin kaikki kulkureitille osuneet, maanpinnalle näkyvät ihmistekoiset rakennelmat sekä sellaiset luonnonkivikot, jotka mm. runsaskivisyytensä vuoksi saattaisivat tulla muinaisjäännöksinä ilmoitetuiksi. Tarkoituksena oli myös tarkastaa autioituneet kylätontit, mutta sellaisia ei Luonnonmaalla ilmeisesti ole, vaan kaikki vanhat kylätontit ovat edelleen asumiskäytössä. Esityövaiheessa vanhojen kylätonttien veroluonne ja nykyhetken tilanne tarkistettiin karttojen ja TMM:n rakennusinventointilomakkeiden avulla.

Heikoimmalle tarkastukselle jäi Luonnonmaan kaakkoisosa Rymättylätien pohjoispuolella, jossa ranta on jo vanhastaan ollut tiheästi asuttu. Sisäosat alueesta ovat joko peltoja tai melko matalaa ja pienikuvioista kallioseutua. Osa on vetistä maastoa. Alueelta ei myöskään ole tiedossa mahdollisia muinaisjäännöksiä, mikä saattaa kyllä johtua siitä, että seudut ovat niukasti asuttuja ja vailla hyviä kulkuyhteyksiä. On täysin mahdollista, että tällä tarkastamattomalla alueella on muinaisjäännöksiä.

Menetelmänä on kulkea potentiaaliset alueet maastotarkastuksena, jolloin huomio ensisijassa kiinnittyi maanpinnalle näkyviin kohteisiin. Peitteisillä alueilla potentiaalisia kohteita tarkasteltiin myös ottamalla kairanäytteitä. Viikolla 21 olosuhteet olivat sateisen sään takia huonot, sillä liikkuminen sammaleisilla kallioilla muuttui hankalaksi. Muutoin sää oli hyvä ja myöhäisen kevään takia viivästynyt kasvukausi mahdollisti hyvät havainto-olosuhteet.

Inventoinnin alkaessa siitä tiedotettiin Naantalın museolle, joka huolehti tiedon kulkemisesta kaupungin internet-sivuille sekä lyhyenä tiedotteena eri medioille. Tiedotteen seurauksena Rannikkoseutu-lehdes-
sä oli juttu perjantaina 19.5. ja Turun Sanomissa 29.5. Rannikkoseudun jutun johdosta saapui museolle yksi kohdeilmoitus kiviaidasta, jonka tarkastuksessa todettiin metsäalueella sijaitseva vanha pelto.

Inventoinnissa löydettiin pääasiassa röykkiökohteita ja rajamerkkejä. Luultavasti vain Matalahden pohjoisrannan röykkiöt ovat esihistoriallisia, lähinnä rautakauden jälkipuolelta (korkeus merenpinnasta n. 9 – 10 m), aiemmin tunnettujen Matalahden eteläpuolen hiidenkiukaiden yhteydestä löydettiin nyt kaksi aiemmin tuntematonta. Useimmat ihmistekoiset kivirakennelmat ovat joko rajamerkkejä tai viljelyraunioita. Mielenkiinnon vuoksi mainittakoon, että Särkäsalmen rannalta löydettiin kalliomaalaus sisäänpäin viettävästä kallioseinämästä n. 17 m mpy eli periaatteessa kivikautiselta korkeudelta. Maa-lauksen hyvän säilymisasteen ja kuvioden groteskiuden perusteella kyseessä lienee kuitenkin väärän-
nös. Samaa on epäilty koillisosasta Luonnonmaata löytyneestä riimukirjoituksesta.

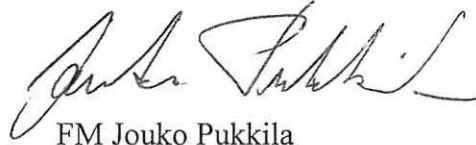

Raporttiin on koottu tiedot kiinteistä muinaisjäänöksistä tai sellaisiksi epäillyistä, tarkastetuista irto-
löytöpaikoista sekä muista havainnoista. Kustakin kohteesta ilmoitetaan kylä, kohteen nimi, sijainti yh-
tenäiskoordinaatteina ja liitekartalla sekä omistajatiedot sillä tarkkuudella, miten ne on inventoinnin
yhteydessä saatu.

Inventointilomake on täytetty niistä kohteista, joista oli olemassa aikaisempia tietoja (myös niistä, joita
ei inventoinnin jälkeen pidetty muinaisjäänöksenä) sekä niistä uusista kohteista, jotka inventoijan kä-
sityksen ovat kiinteitä muinaisjäänöksiä. Lisäksi lomake täytettiin niistä kohteista, joihin olisi esim.
rakenteellisten yksityiskohtien perusteella syytä kiinnittää tarkempaa huomiota.

Musta-valkonegatiivit on luetteloitu Turun maakuntamuseon valokuva-arkiston kokoelmiin numeroilla
KF2006:447-KF2006:469

Turussa 9.6.2006

FM Jouko Pukkila

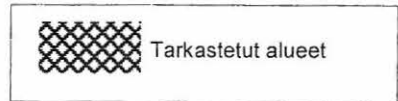
**Mustavalkonegatiivit on luetteloitu Turun maakuntamuseon valokuva-arkistoon numeroilla KF -
KF. Kertomuksen alkuperäiskappaletta säilytetään Turun Maakuntamuseossa, kopio on Museo-
viraston Arkeologian osaston arkistossa.**

NAANTALI LUONNONMAA 2006

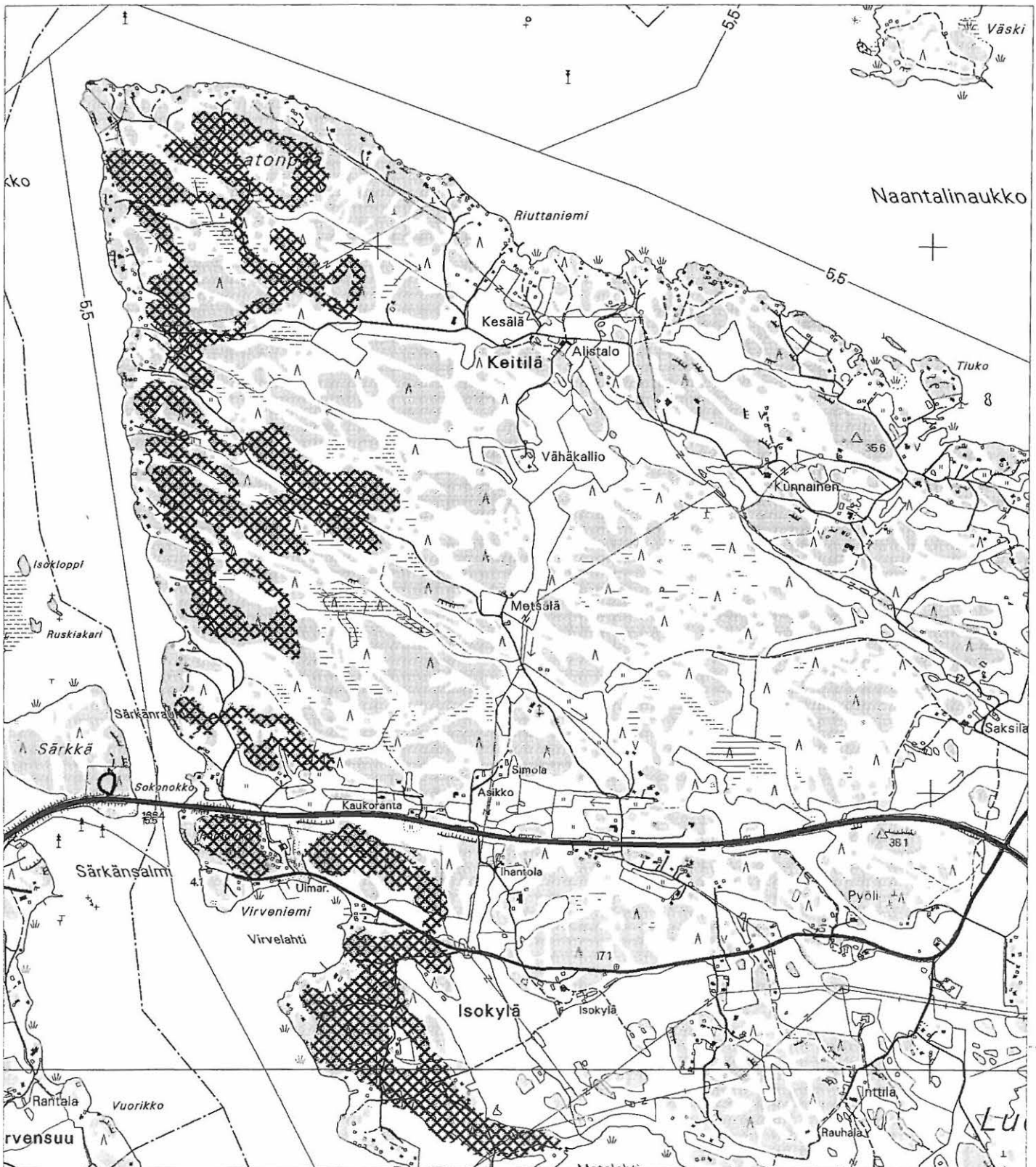
Arkeologinen kaava-inventointi

TARKASTETUT ALUEET 1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

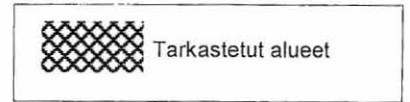

NAANTALI LUONNONMAA 2006

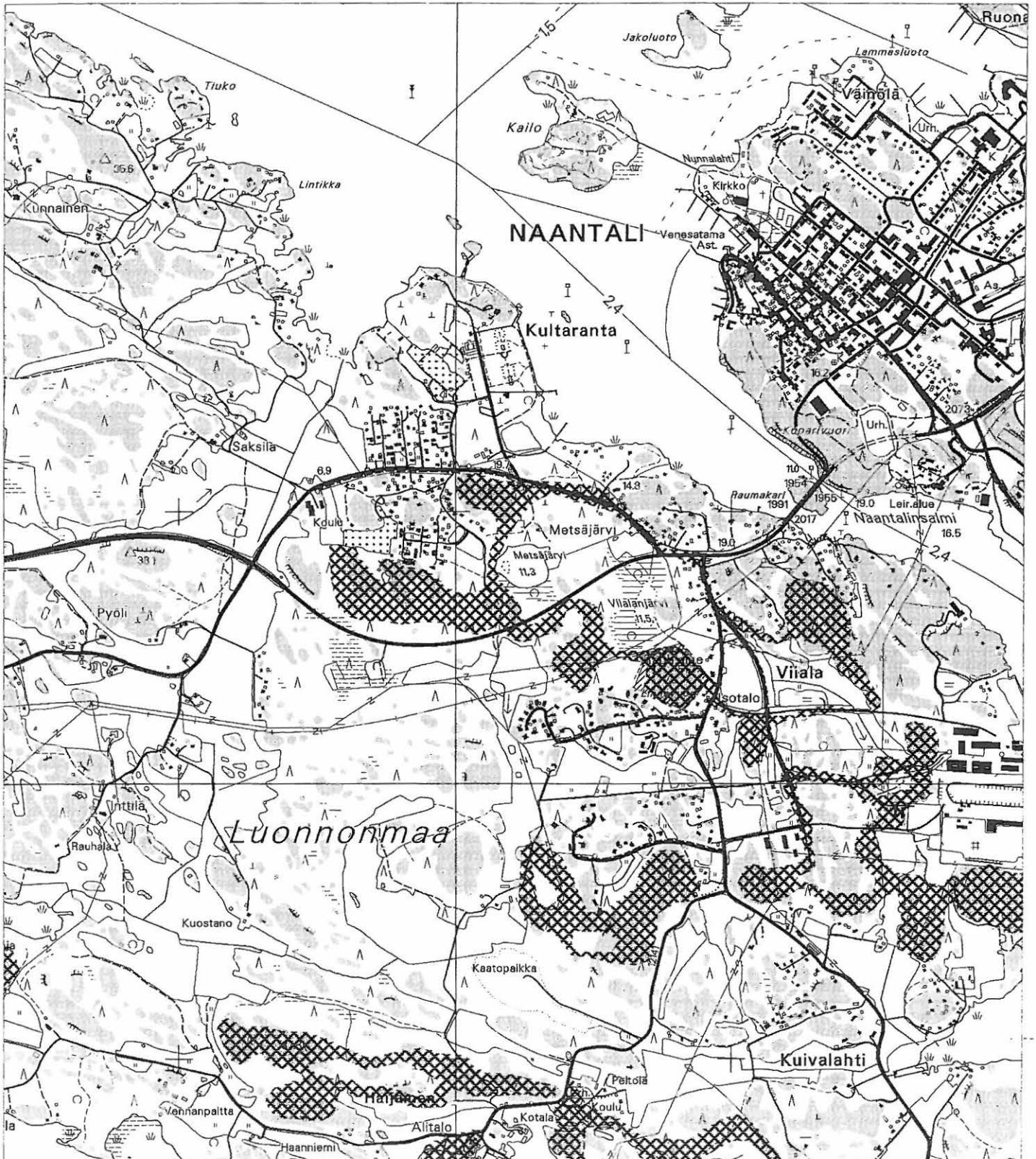
Arkeologinen kaava-inventointi

TARKASTETUT ALUEET 1:20 000

Ote peruskarttatalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

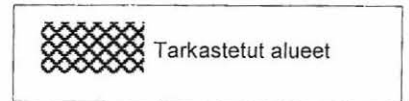

NAANTALI LUONNONMAA 2006

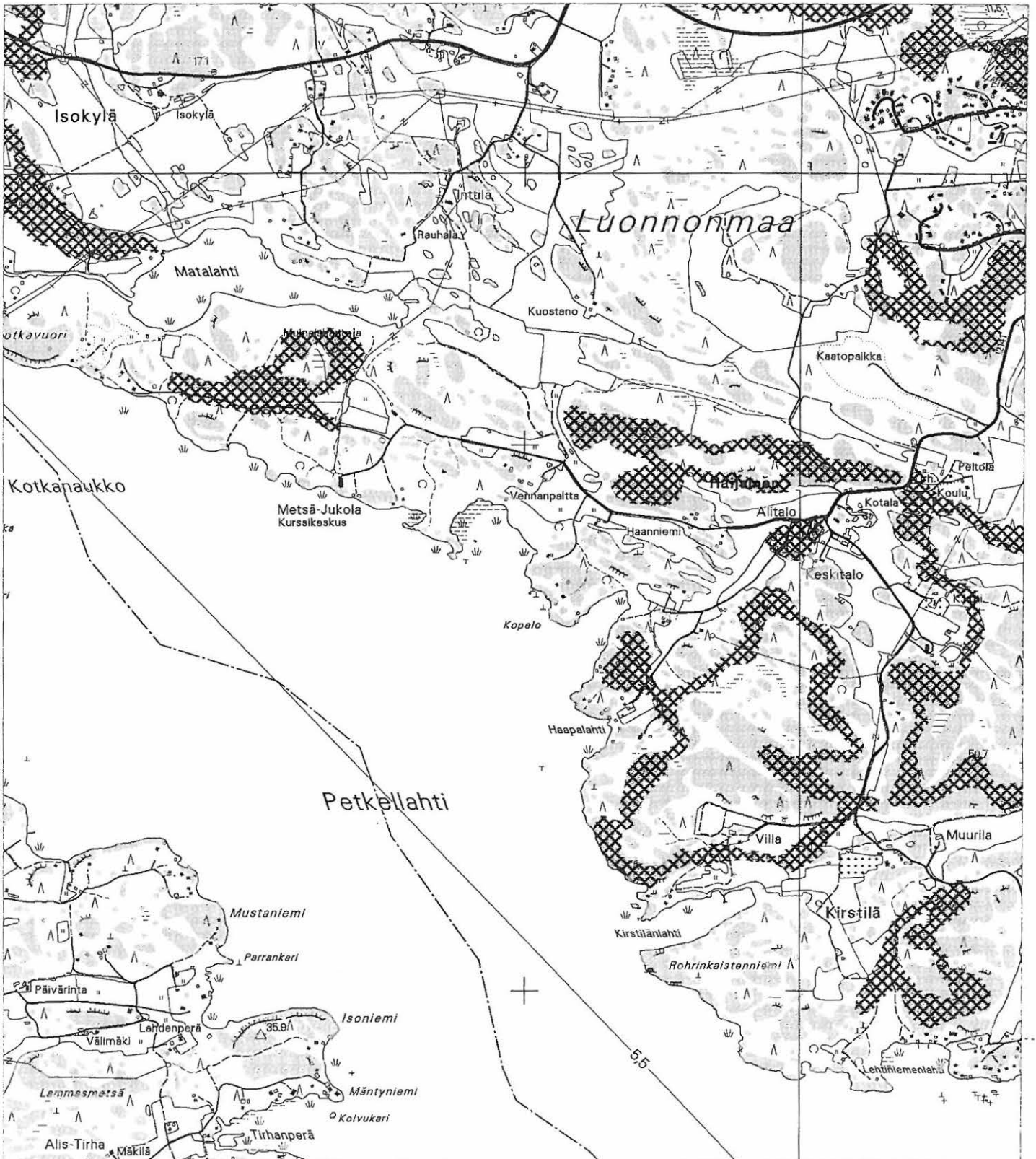
Arkeologinen kaava-inventointi

TARKASTETUT ALUEET 1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

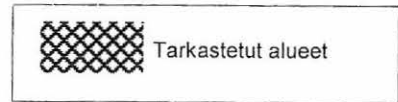

NAANTALI LUONNONMAA 2006

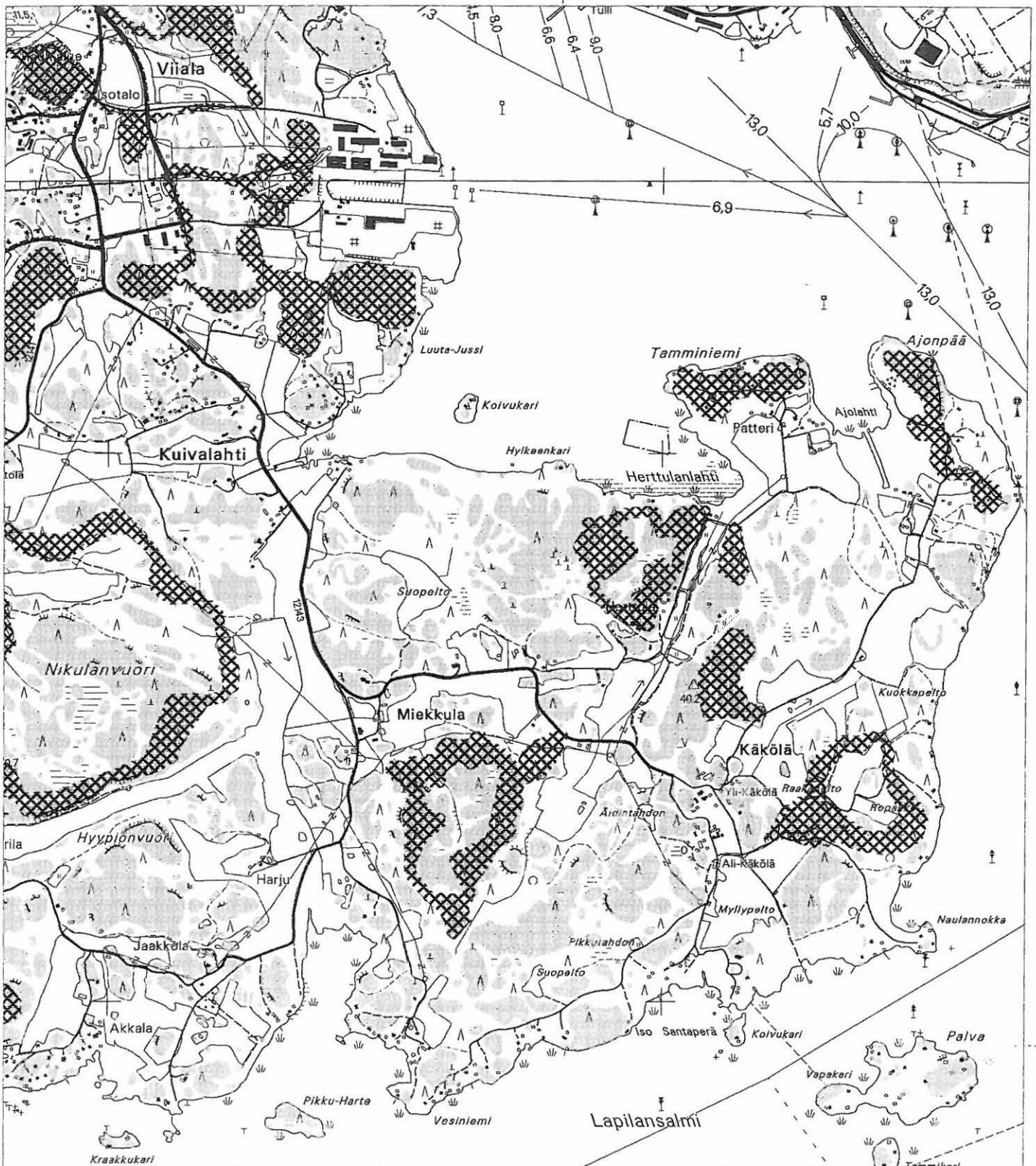
Arkeologinen kaava-inventointi

TARKASTETUT ALUEET 1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

TARKASTETUT ALUEET 1:20 000

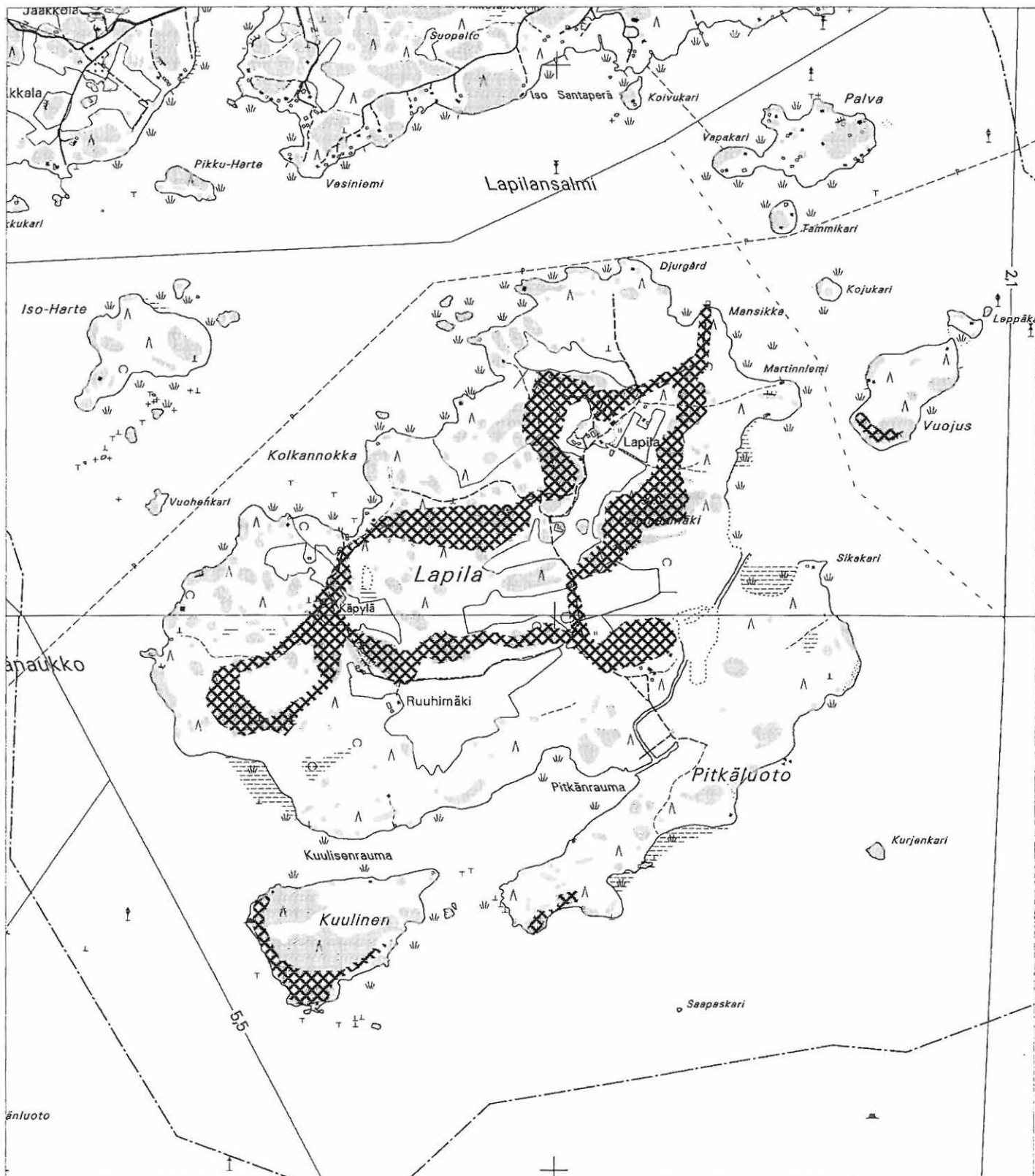
Ote peruskarttalehdistä 1043 05 Rymättylä

ja 1043 06 Naantali

Tarkastetut alueet

(c) Maanmittauslaitos 1999

5. KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

529010001

KÄKÖLÄNTIE

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Viiala
Kohteen nimi	Käköläntie
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet
Mj-tyypin tarkenne:	röykkiöt
Ajoitus:	ajoittamaton
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	ei
Koordinaatit:	p = 6715432 i = 3226128 z = 10
Maastomerkitä:	ei
Etäisyystieto:	1,6 km Naantalin kirkosta S

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:	Viiala
Tila:	
Omistaja:	
Osoite:	
Kiinteistötunnus:	

ARKISTOTIEDOT

Laukkanen, Esa 1997. Naantali Luonnonmaa Käköläntie. Kiviröykkiö. Arkeologisen kohteen tarkastus 7.9.1997. Raportti 1.12.1997. TMM.

INVENTOINTI 2006

Aika: 16.5.2006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: -
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Asutuksen ja teiden puristuksiin jäämässä olevan, entisen pellon viereisen mäen alarinteellä on isompien maakivien yhteydessä viljelyrauniolta vaikuttava röykkiö.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Peltoalueen laidassa olevan kallioisen mäen rinteessä, aivan pellon reunassa maapohjalla. Asutus ulottuu aivan rakennelman kaakkoispäähän. Pohjoispuolelle on rakennettu tie.

Kohteen kuvaus: Paikalla on kiviröykkiöksi luonnehdittu rakennelma, joka ilmeisesti asutuksen leviämisen ja varsinkin pellon käytöstä jäämisen seurauksena lisääntyneen kasvillisuuden takia on vaikeaselkoinen. Isompien kivien varaan on koottu pienempiä siten, että rakenne näyttäisi nyt olevan enemmänkin pitkänomainen pituusakselin ollessa NW – SE. Vaikuttaa sekä rakenteensa että sijaintinsa puolesta enemmän peltorauniolta kuin hautaröykkiöltä.

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset, metsittynyt ympäristö ja tiivis edellisvuotinen aluskasvillisuus

vaikkeuttivat havaintojen tekoa.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat:

Muuta: Röykin löytäneen Tarmo Virtasen sekä tarkastusmatkalla mukana olleen Jukka Sainion havaintojen mukaan röykin lähistöllä kasvaa mm. ketomarunaa, nuokkukohokkia, mäkikuismaa ja sikoangervoa. (Laukkasen tarkastuskertomus).

NAANTALI LUONNONMAA 2006

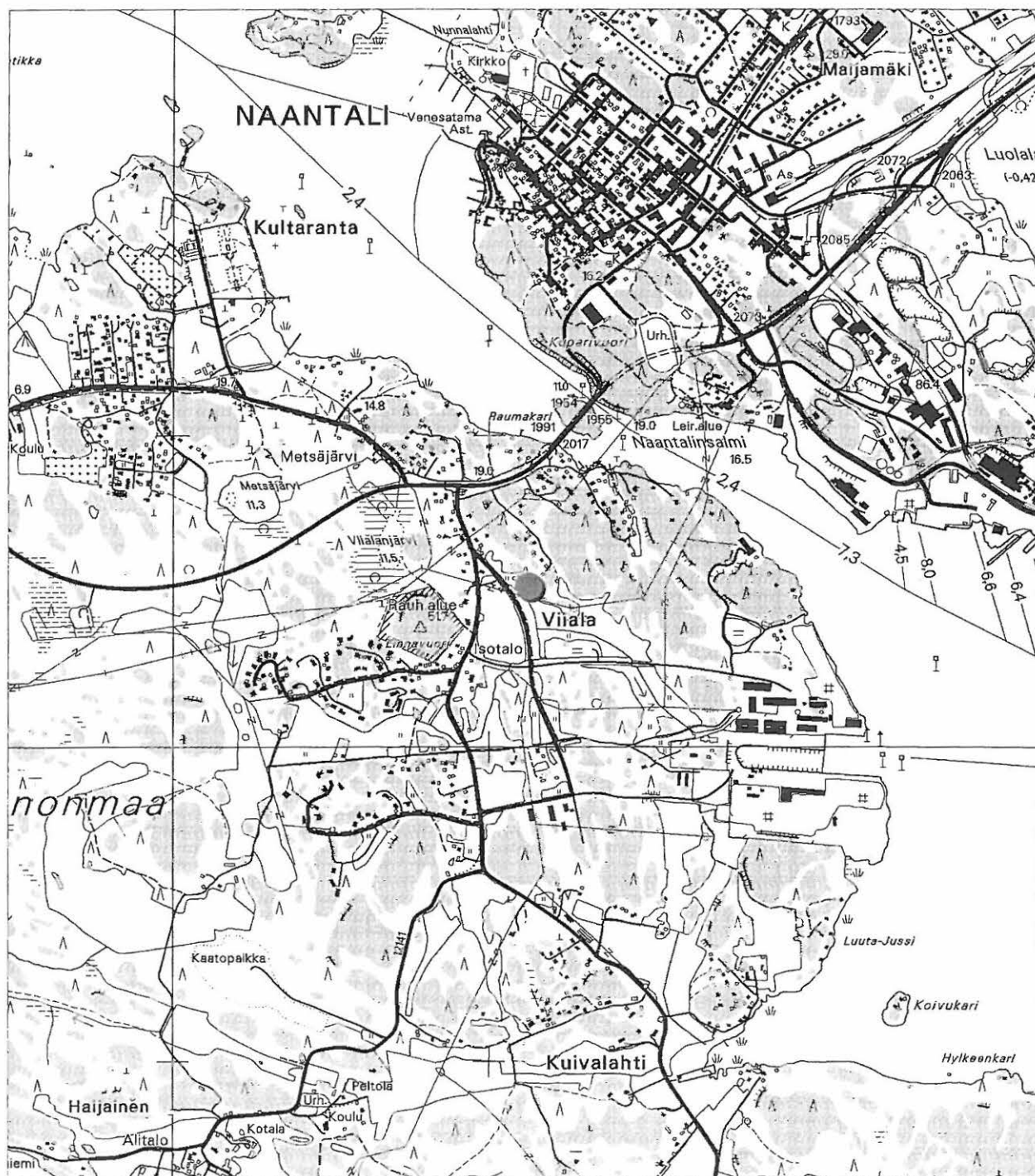
Arkeologinen kaava-inventointi

529010001 KÄKÖLÄNTIE

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

2. MATALAHTI

1000 00 4157

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Haijainen
Kohteen nimi: Matalahti
Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet
Mj-typin tarkenne: rökkiöt
Ajoitus: pronssikausi
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Lukumäärä: 4
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: kyllä
Koordinaatit: Röykkiö 1: p = 6714531, i = 3223207
Röykkiö 2: p = 6714546, i = 3223208
Röykkiö 3&4: p = 6714577, i = 3223146
z = 23 m
Koordinaattiselite: GPS, röykkiö 1 12 m, röykkiö 2 14 m ja röykkiö 3 11 m
Maastomerkintä: ei
Etäisyystieto: 3,9 km Naantalin kirkosta SW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Haijainen
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Ahlbäck, Gunlög 1957: Raisonin pitäjän ja Naantalin maalaiskunnan kiinteiden muinaisjäännösten inventointikertomus.

INVENTOINTI 2006

Aika: 19.5.2006, 6.6.2006

Löydöt: -

Karttaotteet: peruskarttaote 1:20000, suurennos peruskartasta 1:10000

Negatiivit: KF2006:450-KF2006:458

Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Pronssikautisia tai pronssikautistyyppisiä selviä hautaraunioita Matalahden eteläpuoleisen kallion laen reunamilla olevilla korkeammilla kalliokumpareilla sekä tasaisessa maastossa laen länsipäässä.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: W – E suuntainen lyhyt kallioharjanne, joka kohoaa muusta kallion lakialueesta n. 3-4 m, sijaitsee kallioalueen SW – laidassa. Paikalta on näköala Matalahdelle. Kalliolla kasvaa mäntyjä, ympäröivillä alueilla mäntyjen ja kuusien lisäksi vesakkoa sekä runsaasti nuoria havupuita. Alueella on melko äskettäin tehty metsätöitä.

Kohteen kuvaus:

Röykkiö 1:

Vierekkäisillä kumpareilla, joiden välissä on vain vähäinen notkelma, on n. 4 x 12 m laajuinen W-E suuntainen rökkiö, jonka kumpikin pää kohoaa selkeästi keskikohtaa korkeammalle. Paikalla siten lie-

nee alun perin ollut kaksi korkeimmille kohdille rakennettua röykkiötä, joiden välinen alue on joko haudanlaajennuksen tai penkomisen yhteydessä täyttynyt kivillä. Kivet ovat pyöreähköjä, 20 – 35 cm kokoisia. Röykkiöiden profiili on kupera, joka voi johtua alla olevien kallionnyppylöiden muodosta. Keskiosa sammaloitunut ja siinä kasvaa heinätuppoja. Reunat ovat paikoin sammaloituneet. Kummasakin päässä kivikerroksia on useita, keskellä vain pari kolme.

Ahlbäckin inventointikertomuksessa tämä muinaisjäännös on kuvattu kahtena erillisenä röykkiönä.

Röykkiö 2:

Noin 15 metrin päässä N-puolella vastaavanlaisella kallionnyppylällä on selkeästi pienempi (halkaisija 2-3 m), mutta samanlaisesta kiviaineksesta tehty latomus. Röykkiötä on äskettäin pengottu kääntelemällä siitä muutama kivi. Röykkiön profiili on kupera, joka voi johtua alla olevien kallionnyppylän muodosta. Kiviä on pääasiassa kumpareen laella, mutta W-sivulla niitä on tasaisena kerroksena kumpareen juureen asti. Tältä suunnalta katsottuna röykkiö on selvästi kupera vähäisestä kivimassasta huolimatta (kivikerroksia on ilmeisesti vain 1-2).

Ahlbäck mainitsee tämän röykkiön, mutta ei pidä sitä hiidenkiukaana.

Röykkiö 3:

Kolmas röykkiö sijaitsee em. haudoista n. 100-120 m WNW, saman kallioalueen laen matalammassa itäpäässä tasaisessa, metsittyneessä maastossa. Paikalta on näkymä Matalahdelle. Röykkiön halkaisija on n. 4 metriä, profiili on tasainen, korkeus on ehkä 2-3 kivikerrosta, joskin sitä kalliota peittävän kasvullisuuden takia on vaikea varmuudella arvioida, korkeus nykyisestä maanpinnasta on vain parikymmentä senttiä. Röykkiön E – reunassa on kuution kokoinen maakivi. Kiviaines on tasakokoista, 20 – 30 cm. Röykkiö on sammaloitunut, osin jäkälöitynytkin. Päällisin puolin se vaikuttaa aivan eheältä, vaikka lähiympäristössä on hiljakkoin tehty metsätöitä.

Röykkiö 4:

Aivan röykkiön 3 E-puolella on täysin sammaloitunut ja siksi vaikeasti havaittava röykkiö, jonka koholle nousevan osan koko on noin 3,3 x 3 m (pituusakselin suunta W – E). Kiviaines on suurin piirtein samankokoista kuin röykkiössä 3. E – reunassa on 1 x 0,7 m kokoinen maakivi. Röykkiön W – puolella, sen ja röykkiön 3 välissä, vahvasti sammaloituneella, heinittyneellä ja nuorta männynntaimea kasvavalla alueella erottuu jaloin tunnustelemalla irtonaisia kiviä, joten mahdollisesti kyseessä on haudanlaajennus, jolla röykkiöt on yhdistetty toisiinsa samalla tavoin kuin röykkiö 1. Silloin rakennelmasta muodostuisi 12 – 13 m pitkä (W – E) ja 3-4 m leveä rakennelma, jonka molemmissa päissä on iso maakivi, isompi W-päässä.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

MATALAHTI

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

NAANTALI LUONNONMAA 2006

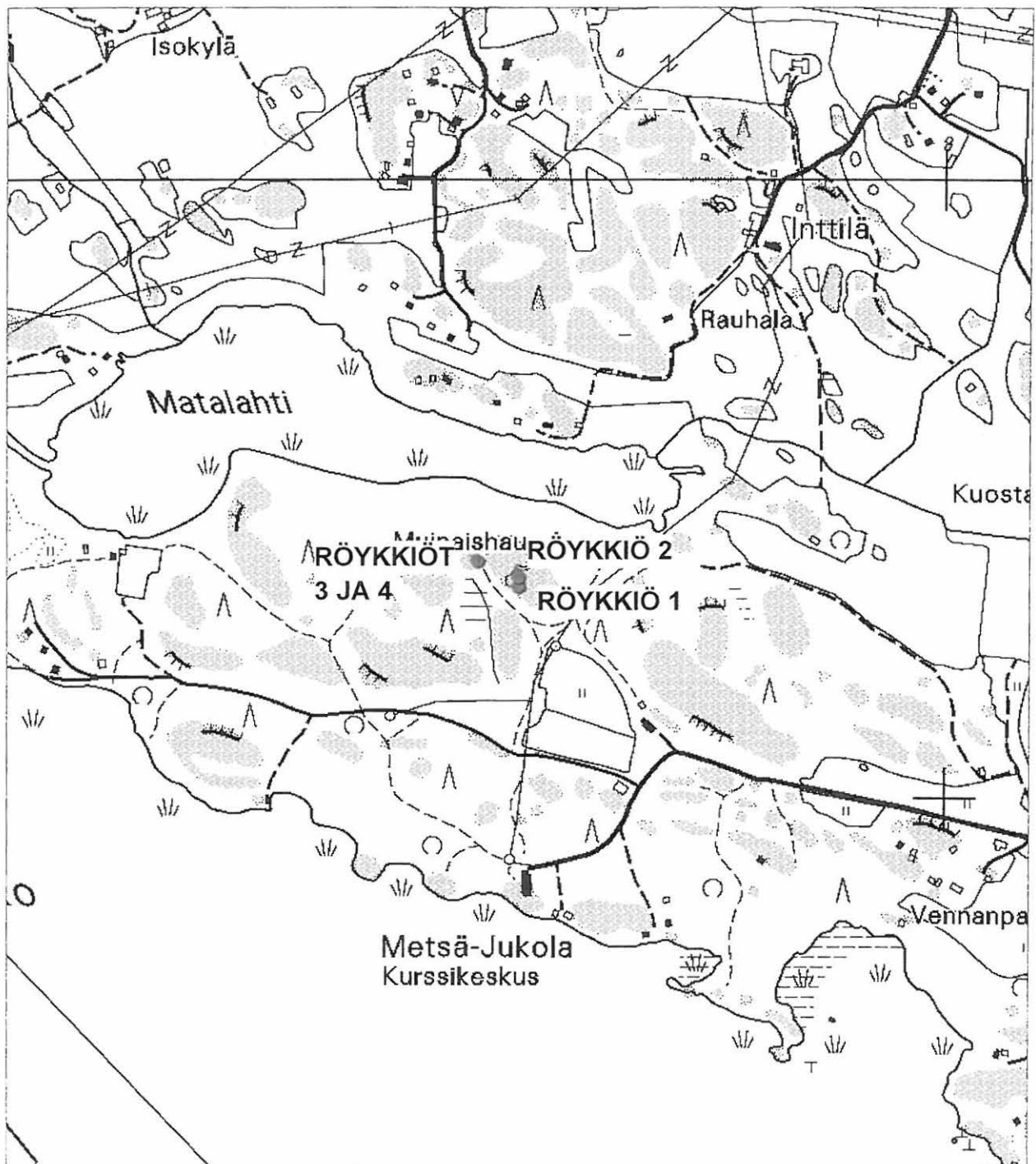
Arkeologinen kaava-inventointi

MATALAHTI RÖYKKIÖT 1 - 4

1:10 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

5.1. TENTATIIVIKOhteet

1060 10 4135

1. ISOKYLÄ

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Isokylä
Kohteen nimi: Isokylä
Muinaisjäännöstyyppi: kiviröykkiö
Ajoitus: historiallinen?
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6715637
i = 3222689
z = 25
Maastomerkinä: ei
Etäisyystieto: n. 3,7 m Naantalin kirkosta lounaaseen

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Isokylä
Tila: Isokylä 7:14
Omistaja:
Osoite: Särkänsalmentie 178, 21100 Naantali (tilan os.)
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Brusila, Heljä: Naantali Luonnonmaa Isokylä. Arkeologisen kohteen tarkastus. 4.9.1998.
Brusila, Heljä 2004. Naantali, Luonnonmaa. Isokylä. Muinaisjäännösinventointi 2004.

INVENTOINTI 2006: Ei tarkastettu. Heljä Brusilan melko tuoreet tarkastukset.

Aika: -
Löydöt: -
Karttaotteet: Peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit:
Diat:

LYHYT KOHDEKUVAUS

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto:
Kohteen kuvaus:
Havaintomahdollisuudet:
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat:
Muuta:

NAANTALI LUONNONMAA 2006

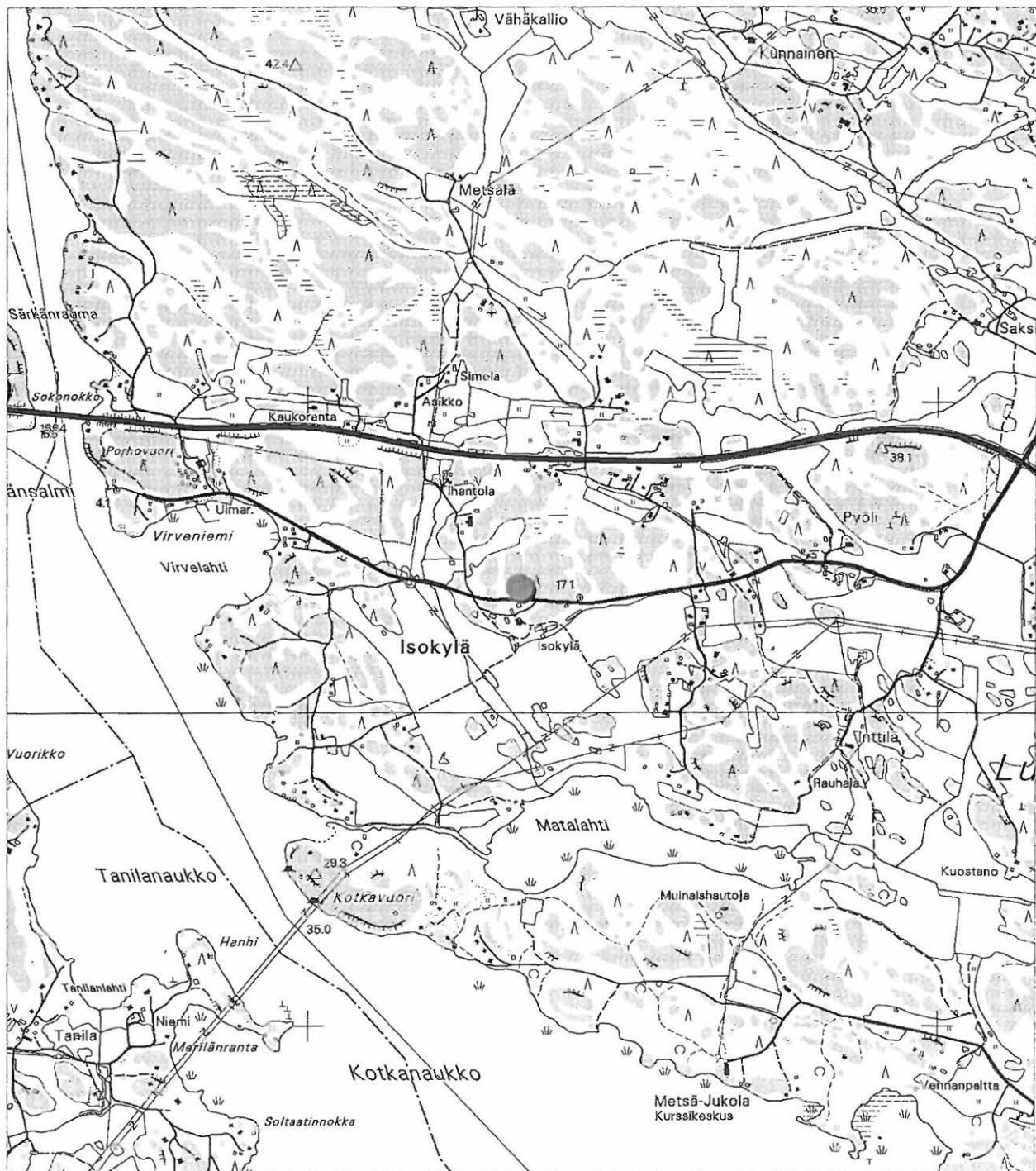
Arkeologinen kaava-inventointi

ISOKYLÄ

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

2. ISOKYLÄ 1

1000 00 4175

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Isokylä
Kohteen nimi: Isokylä 1
Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet
Mj-tyyppin tarkenne: rökkiöt
Ajoitus: rautakautinen?
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6715271
i = 3222029
z = 14 – 15 m
(huom. sijainti mitattu gps:llä myös Brusilan inventointikertomuksessa v. 2004: p = 6715277, i = 3222027, z = 15 m)
GPS, tarkkuus 6 m
ei
N. 4,5 km Naantalin kirkosta SW

Koordinaattiselite:
Maastomerkintä:
Etäisyystieto:

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Isokylä
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Brusila, Heljä 2004. Naantali, Luonnonmaa. Isokylä. Muinaisjäännösinventointi 2004.

INVENTOINTI 2006

Aika: 6.6.2006.
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: KF2006:466-KF2006:467
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Ihmistekoinen matala kivilatamus golfratojen ympäröimällä metsäisellä, paikoin kallioisella saarekkeella. Läheisyydessä on ollut rakennus.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Metsäisessä mäntyä kasvavassa kalliomaastossa kahden kalliopaljastuman välisellä tasaisella alueella. Rökkiön S – puolella maasto alkaa viettää loivasti SW. Loivan rinteeseen ja golfradan rajalta, rökkiön S – puolelta on äskettäin purettu talo, jonka betoninen kellari on vielä jäljellä. Särkänsalmen rantaan on n. 150 m W; sinne ei kuitenkaan ole näköyhteyttä.

Kohteen kuvaus: Männyn alla on pieni rökkiö kivikkoisessa maastossa. Halk. n. 2 m, kork. 20 – 30 cm, pohjakaavaltaan pyöreähkö. Kivien koko 10 – 20 cm, reunoilla hieman isompia. Lähinnä kivien koko saa epäilemään ihmistekoisuutta, sillä ne eroavat selvästi ympäröivästä kiviaineksesta. 6.6. paikalla käytössä oli alueen pienpuustoa poistettu, jolloin havaintojen teko helpottui. Kävi ilmi, että em. pieni kiveys on isomman, 5 x 8 m kokoisen (pituus akseli N – E) matalan (n. 20 cm) kiveyksen korkein

kohta sen N – päässä ja ainoa, jossa sammal ei ole peittänyt kiviä. Mataluuden takia rakennelman reunoja on vaikea havaita ympäröivästä maastosta, mutta jaloin tunnustelemalla voi todeta, että paikalla on kiveys, joka tiheydensä ja kivien koon puolesta erottuu ympäröivästä alueesta.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

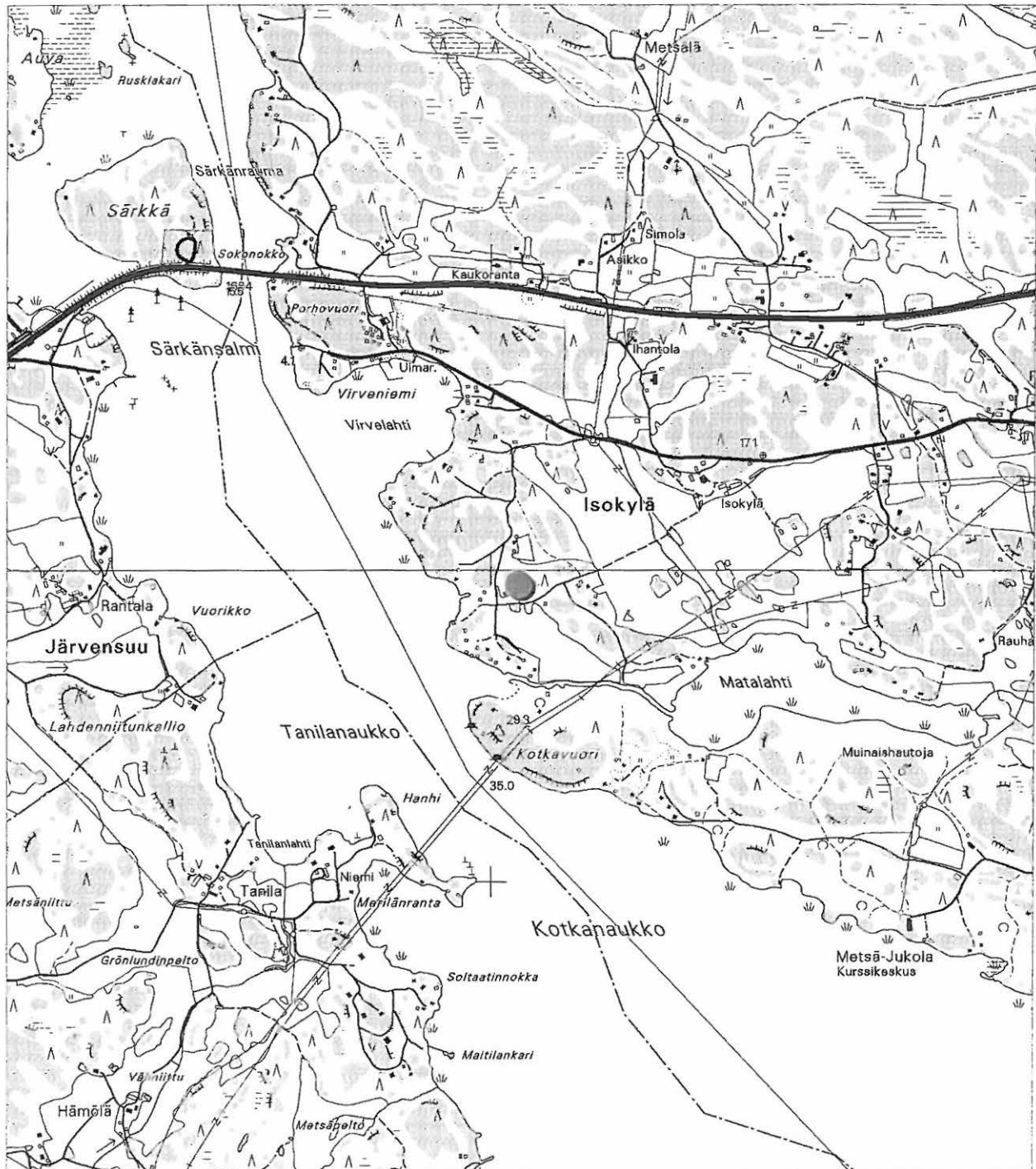
Arkeologinen kaava-inventointi

ISOKYLÄ 1

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

3. ISOKYLÄ 2

1000 10 11/24

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Isokylä
Kohteen nimi: Isokylä 2
Muinaisjäännöstyyppi: Kulttipaikat?
Mj-tyypin tarkenne: Kuppikivet? Siirtolohkareessa mahd. kuppi
Ajoitus: ajoittamaton
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6715376
i = 3222180
z = 15 m
Koordinaattiselite: V. 2004 inventointikertomus
Maastomerkintä: ei
Etäisyystieto: n. 4,3 km Naantalin kirkosta SW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Isokylä 406
Tila: Isokylä 7:15
Omistaja:
Osoite: Särkänsalmentie 178, 21100 Naantali (tilan os.)
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Brusila, Heljä 2004. Naantali, Luonnonmaa. Isokylä. Muinaisjäännösinventointi 2004.

INVENTOINTI 2006

Aika: 6.6.006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: -
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Metsäisen kallioalueen eteläpäässä olevassa isossa maakivessä on kuppikivien kuppeihin rinnastuva tehty kuopanne pystysuorassa seinämässä.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Golfradan länsilaidalla olevan NW – SE – suuntaisen kallionharjanteen eteläpäässä metsämaastossa. Paikalla on äskettäin tehty metsätöitä.

Kohteen kuvaus: Kaksi usean kuutiometrin kokoista siirtolohkareta vierekkäin. NW – puoleisessa kivessä, N – puolen pystysuorassa seinämässä selvä, halkaisijaltaan n. 9 cm kuppi. Vaikka toista kiveä on halkaistu poraamalla, ei kuppi selittynyt aloitetuksi poranjäljeksi, sillä sen pohja vaikuttaa tasaiseksi hiotulta.

Havaintomahdollisuudet: hyvät.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

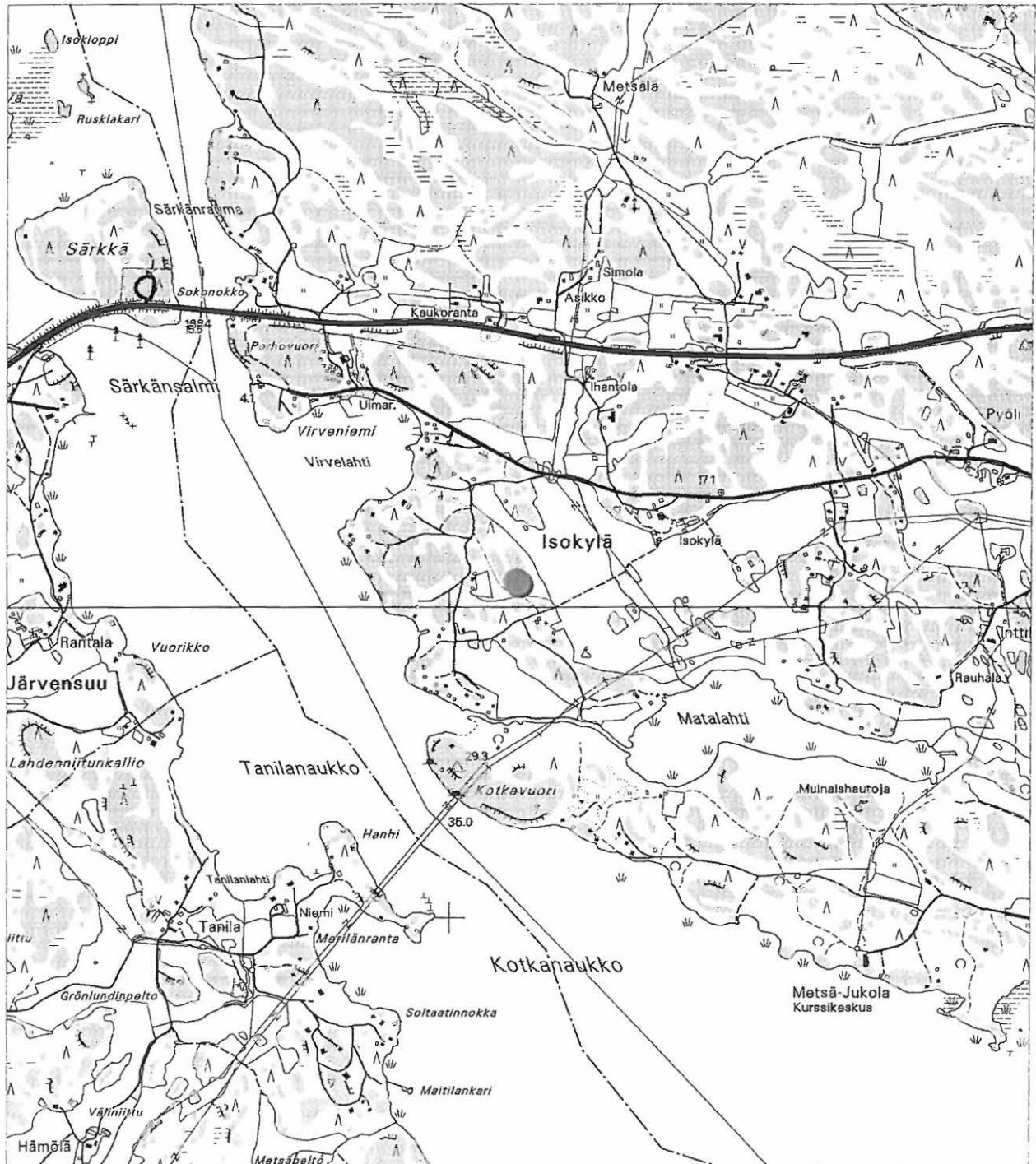
Arkeologinen kaava-inventointi

ISOKYLÄ 2

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

4. ISOKYLÄ 3

1000 00 6720

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Isokylä
Kohteen nimi:	Isokylä 3
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet
Mj-tyypin tarkenne	röykkiöt
Ajoitus:	rautakautinen?
Rauhoitusluokka:	ei määritetty
Lukumäärä:	4
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	ei
Koordinaatit:	Röykkiö 1: p = 6715078, i = 3222221 Röykkiö 3: p = 6715090, i = 3222158 Röykkiö 4: p = 6714917, i = 3222269 z = n. 10 m
Koordinaattiselite:	GPS, tarkkuus röykkiö 1 6 m, röykkiö 3 7 m ja röykkiö 4 6 m
Maastomerkinä:	ei
Etäisyystieto:	4,5 km Naantalın kirkosta SW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:	Isokylä
Tila:	
Omistaja:	
Osoite:	
Kiinteistötunnus:	

ARKISTOTIEDOT

Ei aiempia tietoja

INVENTOINTI 2006

Aika: 15.5.2006, 6.6.2006

Löydöt: -

Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000, peruskarttaotteen suurennos 1:10 000

Negatiivit: KF2006:459-KF2006:465

Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kolme tai neljä mahdollisesti rautakautista hautaröykkiötä Matalahden eteläpuolella, golfradan viereisen metsäisen mäen loivalla lounaisrinteellä.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Tasaista, loivasti lounaaseen viettävää mäntyvaltaista metsämaastoa pellon (nyk. golfradan) ja avokallioiden välissä. Alue sijaitsee Matalahdesta merelle johtavan salmen pohjoispuolella n. 100 m rannasta. Paikalla on tehty metsätöitä.

Kohteen kuvaus: kuvaukset viidestä röykkiöstä.

Röykkiö 1: 6 x 2,5 m laajuinen, muutaman kivikerroksen eli 60 – 70 cm korkuinen lohkkareista koottu röykkiö. Pituusakselin suunta W-E, profiili kupera. Kivet pääasiassa lohkkareita, mutta osa kulmistaan pyöristyneitä, keskim. koko 20 – 40 cm. Pari kiveä nousee muita ylemmäs, mutta selkeitä rakenteita ei ole havaittavissa. Röykkiö sijaitsee metsässä n. 10 metrin päässä sekä entisen pellon reunasta että avokalliosta. Peltoraunioksi sijainti on epätyypillinen, samoin tasalaatuinen, melko isokokoinen kiviaines.

Myöskään läheisissä kallioista ei voida osoittaa louhosjälkiä eikä kivistä lähemmässä tarkastelussa löytynyt poranjälkiä. Röykkiön W-puolella, siitä muutaman metrin päässä on iso matala maakivi (koko n. 4x3x1 m).

Röykkiö 2: Edellisestä n. 40 m WNW aivan metsän ja golfradan rajalla on katajapensaiden alla halkaisijaltaan n. 4 m kiveys, jossa reunoilla on isompia pyöreähköjä kiviä (30-50 cm), keskellä pienempiä (halk. 15 –30 cm) ja rikkonaisempia. Keskosan kivet eivät nouse reunoja korkeammalle ja osittain keskus on sammaloitunut niin, etteivät kaikki kivet edes ole näkyvissä. SW – eli golfradan puolella on maan pintaa rikottu aivan kiveyksen reunaan asti, mutta itse rakenne on säilynyt ehjänä. Sijainti on sopeva peltorauniolle, mutta reunojen isommat kivet viittaavat harkittuun rakenteeseen, jota ei ainakaan ylärinteen puolella pysty selittämään sillä, että ladonta liittyisi kivien valumisen estämiseen.

Röykkiö 3: röykkiöstä 2 n. 30 m NW – suuntaan kahden maakiven NW – puolella melkein entisen pellon reunassa on iso, epämääräisen soikion muotoinen kiviröykkiö. Sen NE – puoli (eli metsän puoleinen osa) on kaarevaksi ladottu kivistä, jotka ovat hieman röykkiön muuta kiviainesta isompia ja ainakin osa on asetettu tasaisin sivu ulospäin. Muita rakenteellisia yksityiskohtia ei ole havaittavissa. Koko n. 6 x 4 m (pituusakseli SE – NW), korkeus 50 – 60 cm ja profiili kupera. Kiviaines kuten numerossa 1: sekä lohkeita että kulmistaan pyöristyneitä, keskim. koko 20 – 40 cm. SE – pää on kiinni isossa lohkeilleessa maakivessä (koko 1,2 x 1,2 x 1,2 m).

Röykkiö 4: Edellisiä epäselvempi kivikasa, mahdollisesti osittain tullut hajotetuksi golfkentän luiskasta tehtäessä. Ylärinteen puolelta katsottuna rakenne on hieman kiviaitamainen, alarinteen puolella ei rakenteessa voi havaita mitään säännönmukaisuuksia. Koko n. 3 x 1,5 m, korkeus 30 – 40 cm. Osa päällimmäisistä kivistä vaikutti melko äskettäin siihen nostetuilta. Sijaitsee myös edellisiä matalammalla.

Lisäksi edellisten NE – puolella olevan matalan, n. 20 x 30 m laajuisen avokallion laen notkelmassa todettiin kaksi mahdollisesti ihmistekoista rakennelmaa. N. 30 m röykkiöstä 2 E on pienialainen epämääräinen kiveys, jossa kiviaines on edellisiä suurempaa. Koko n. 2 x 3 m, joskin pahoin sammaloitunut. Toinen on melkein edellisessä ja sekin on sammalen ja jäkälän peitossa. Koko n. 2 x 3 m. Molemmat ovat vaikeatulkintaisia, ainakin toinen voisi olla paikoilleen hajonnut maakivi. Myöskin muodostumien erillisuus voi olla tulkintaa. Silloin kivikon pituus on n. 6 m ja leveys 2 – 3 m.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: golfkentän keskelle jäävällä metsäalueella tehdään parhaillaan metsätöitä.

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

ISOKYLÄ 3

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

NAANTALI LUONNONMAA 2006

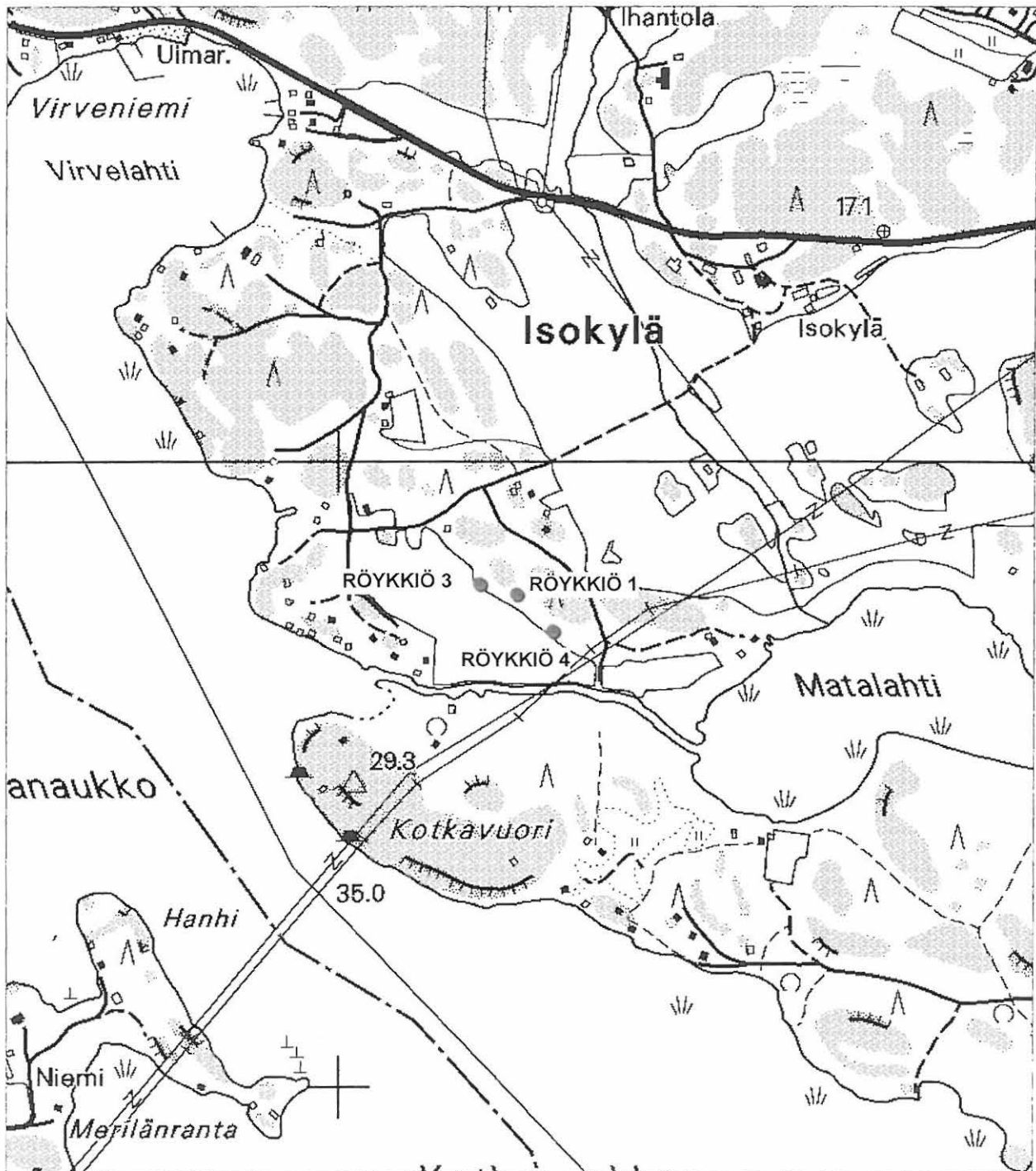
Arkeologinen kaava-inventointi

ISOKYLÄ RÖYKKIÖT

1:10 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

5. LINNAVUORI

1000 00 4191

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Viiala
Kohteen nimi	Linnavuori
Muinaisjäännöstyyppi:	puolustusvarustukset?
Mj-tyypin tarkenne:	linnavuoret
Ajoitus:	ajottamaton
Rauhoitusluokka:	I
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	kyllä
Koordinaatit:	p = 6715346 i = 3225755 z = 51,7 m
Maastomerkinä:	luontopolun kohde
Etäisyystieto:	1,8 km Naantalin kirkosta SSW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:	Viiala
Tila:	
Omistaja:	
Osoite:	
Kiinteistötunnus:	

ARKISTOTIEDOT

Ahlbäck, Gunlök 1957: Raisonin pitäjän ja Naantalin maalaiskunnan kiinteiden muinaisjäännösten inventointikertomus

INVENTOINTI 2006

Aika: 16.5.2006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: -
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Asutuksen keskellä oleva korkea, kohtalaisen luonnontilaisena oleva kalliomäki, jonka keskeiset osat ovat avokalliota. Luonnonmaan korkein kohta.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Luonnonmaan korkein kohta on luonnonsuojelualuetta ja oletettu muinaislinnan paikka. Kalliomäki sijaitsee Rymättylän tien eteläpuolella asutuksen keskellä, Viialanjärven kaakkoispuolella. Se on monin paikoin jyrkkäreunainen kallio, jonka lakialue on melko tasainen ja n. pari hehtaaria laaja. Kymmenisen metriä lakialueen itäpuolella alempana on n. 15 - 20 m leveä kalliotasanne.

Kohteen kuvaus: Linnavuorella ei havaittu mitään rakenteita. Ahlbäckin mainitsemia viistoon alaspäin etelä- ja – ja itärinteillä kulkevia kivivalleja ei löydetty – kyseessä saattaisivat olla luontaiset louhikot notkelmissa, jotka osittain kulkevat kohtisuoraan kallion viettoa vasten.

Linnavuoren korkeimmalla kohdalla on ollut kolmiomittaustorni, josta on jäljellä enää rautaiset kiinnityspultit kalliassa. Niiden välisellä alueella on kallioon hakattu kolmio ja sen sisälle jokin numerosarja. Hakkausjälki on selvä, n. 1,5 cm leveä ja ehkä sentin syvyinen. Epäselvää on, liittyykö tästä hakkauksesta n. kaksi metriä etelään oleva, pahasti jäkälöitynyt hakkaus sekin kolmiomittaustorniin. Siinä näyttäisi olevan kirjoitus ja mahdollisesti vuosiluku, mutta kummastakaan ei saanut mitään selvää. Hakka-

uksen viivat ovat hyvin ohuet, 3-4 mm.

Linnavuoren korkeimman lakialueen itäpuolella olevalla kalliotasanteella havaittiin tulenpidon merkkejä kohdassa, josta on hyvät merinäkymät Naantalinsalmelle ja Naantalinaukolle. Toinen tulenpidon paikka on selvä ja ilmeisesti vielä melko äskettäin käytetty: kallion pinta on sen kohdalla halkeillutta ja vailla jäkälä- tai sammalkasvillisuutta. Sen vieressä muutaman metrin päässä on toinen paikka, joka on jo osittain sammaloitunut, mutta jäkälä ei vielä ole ehtinyt kasvaa paikalle. Kyseessä lienevät myöhäiset tulenpidot paikat, esim. juhannuskokkojen polttopaikat, sillä alue niiden ympäristössä on tasaista.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

LINNAVUORI

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

6. LINNAVUOREN ALUE

100 00 6221
Linnavuore.

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Viihala
Kohteen nimi	Linnavuoren alue
Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet
Mj-tyypin tarkenne:	latomukset
Ajoitus:	ajoittamaton
Rauhoitusluokka:	ei määritetty
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	ei
Koordinaatit:	p = 6715426 i = 3225459 z = 25 m
Maastomerkintä:	ei
Etäisyystieto:	N. 1,8 km Naantalın kirkosta SSW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Ei aiempia tietoja

INVENTOINTI 2006

Aika:
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskartta ote 1:20 000
Negatiivit:
Diat: -

LYHYT KOHDEKuvaus

Ladottu yksinkertainen rakennelma maakiven juuressa kalliopohjalla, lähellä kahden sähkölinjan kulku-uraa.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Sähkölinjojen välisellä melko tasaisella kallioalueella, pienen kalliokynnyksen alapuolella. Sähkölinjojen takia aluetta ilmeisesti pidetään puustosta puhtaana.

Kohteen kuvaus: N. kuution suuruisen maakiven juurelle tehty kivirakenne. Kiven SE – puolella on ulkomitaltaan n. 1,2 m laajuinen puolikaaren muotoinen, kuudesta tai seitsemästä halk. 30 – 50 cm pyöreästä kivistä ladottu kehä, jonka päät ovat kiinni maakivessä. Sisus ja ympäröivä alue tyhjiä. Poronjäkälän ja sammalen peittämä. Kalliopohjalla.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: Edellistä epäselvempi rakenne – paremminkin ehkä kivikko – sijaitsee hieman ylempänä samalla kallioalueella n. 20 m E isommasta sähkötolpasta. Kyseessä on halk. n. 4 m laajuinen pyöreästä kivistä koostuva kasa. Sen W – laidassa on hieman muita isompi kivi. Muuten kivet ovat 30 – 50 cm kokoisia. Poronjäkälää ja sammalta kasvaa kivien päällä. Voi liittyä sähkölinjan rakennustyöhön,

vaikkeivät kivet olekaan lohkottuja.
Kumpaakaan kohteista ei ole valokuvattu.

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

LINNÄVUOREN ALUE

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

7. KEITILÄ

1000 00 1749 Leivontie

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Keitilä
Kohteen nimi: Keitilä
Muinaisjäännöstyyppi: kalliohakkaukset
Tyypin tarkenne: riimukirjoitus
Ajoitus: viikinkiaika/1900-luku
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6717954
i = 3223625
z = n. 5 m
Koordinaattiselite: mitattu peruskartalta
Maastomerkintä: ei
Etäisyystieto: 2,7 km Naantalin kirkosta WNW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Keitilä
Tila:
Omistaja: Pentti Hilke (?), 02-2363436
Osoite: Vuorelantie 85
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Ahlbäck, Gunlög 1957: Raisonin pitäjän ja Naantalin maalaiskunnan kiinteiden muinaisjäännösten inventointikertomus

Laukkanen, Esa & Roth, Harto 1998: Naantali, Keitilä. Arkeologisen kohteen tarkastus 20.5.1998.

INVENTOINTI 2006

Aika: 23.5.2006, 6.6.2006

Löydöt: -

Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000, suurennos peruskarttaotteesta 1:10 000

Negatiivit: KF2006:447-KF2006:449

Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Esa Laukkasen tarkastuskertomuksen kuvaus vastasi myös v. 2006 tarkastusta: ”Hakkaus on tehty pystysuoralle kalliopinnalle, josta se näkyy koilliseen päin. Siinä kohtaa, mihin hakkaus on tehty, on yhtenäinen kallioseinä noin 4 m leveä ollen korkeimmillaan noin 1,5 m korkea. Vaikkakin kallioseinä on luonnostaan hieman karkeapintainen, se on muodoltaan kohtalaisen suora siinä, mihin hakkaus on tehty. Kallioseinämän kivilajia emme tunnustaneet varmuudella; se saattaa olla graniittia. Kiviaineksen väri on punertavan kirjavaa. Tässä kivilajissa on joka tapauksessa kvartsirakeita. Kiveen hakatut urat erottuvat lähes kauttaaltaan selvästi. Urat ovat verraten matalia leveyteensä nähden. Huomiota herätti se, että kvartsirakeiden hakatut pinnat urissa ovat vaaleampia kuin hakkaamattomissa kohdissa näkyvien kvartsirakeiden pinnat. Tämä antaa hakkaukselle verraten uuden näköisen yleisilmeen. Jäkälää on ohuehkoina levyinä siinä kallioseinämässä, jossa hakkaus on.”

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Hakkaus sijaitsee kesämökin takapihalla n. 15 m päässä rakennuksesta NW ja 5 m

päässä muokatusta pihamaasta. Ylempänä maasto on rikkonaista avokalliota, rinteiden alaosat ovat kesämökkien pihamaita lukuun ottamatta kivikkoisimpia, melko jyrkkiä kohtia. Hakkauksen alapuolinen rinne viettää koilliseen kohti Naantalinaukkoa, siis samaan suuntaan kuin mihin hakkauskin ”katsoo”.

Kohteen kuvaus: Pystysuoraan kallioon tehty riimukirjoitus, joka on sijoitettu käärmemäisen eläimen sisällä. Eläimen ”pää” menee ”hännän” yli ja sen vartalo kiertyy isomman ympyrän sisällä vielä kerran itsenä ympäri niin, että kuvion oikeaan reunaan, pään yläpuolelle muodostuu pienempi ympyrä. Hakkauks jälki on 6-8 mm leveä, paikoin sen pohja vaikuttaa tuoreelta, paikoin se on samalla tavoin jäkälöitynyt kuin viereinen kallionpinta. Mahdollisesti kallion alaosassa, osittain yläosasta maan peittämän seinämän kohdalla vesi virtaa niin runsaana, että kasvillisuudella on siinä heikot menestymisen mahdollisuudet. Tarkastushetkellä oli vesisade. Paikalla käytiin toistamiseen 6.6.2006, jolloin ilma oli aurinkoinen ja tällöin varsinkin hakkauksen keskiosa näytti ”tuoreelta”: hakkauks jäljen pohja oli vailla jäkäläkasvillisuutta ja karkeanoloinen, ts. siitä puuttui patina, jota muualla kallionpinnassa ja hakkauks jäljen muissa osissa oli havaittavissa. Tämä saattaa liittyä Esa Laukkasen kirjaamaan tietoon, että hakkaus olisi joskus puhdistettu. Se saa myös epäilemään hakkauksen ikää.

Tarkastuksessa todettiin Esa Laukkasen tekemän peitepiirroksen luotettavuus ja täydennettiin sitä parilla yksityiskohdalla. Kokonaisuudessaan peitepiirroksen luotettavuutta ei voitu tarkastaa, koska hakkauksen yläosaa peitti sammal, jota ei haluttu poistaa.

Havaintomahdollisuudet: sadekehi, jälkimmäisellä kerralla aurinkoinen.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: Esa Laukkanen on keskustellut maanomistajan kanssa, joka kertoi veljensä kanssa raaputtaneet hakkauksen paremmin näkyväksi vuosikymmeniä sitten. Samoin maanomistaja kertoi kuulleen, että hakkauksen olisi joku tehnyt 1900-luvun alussa. Joka tapauksessa hakkaus mainitaan v. 1957 inventointikertomuksessa.

NAANTALI LUONNONMAA 2006

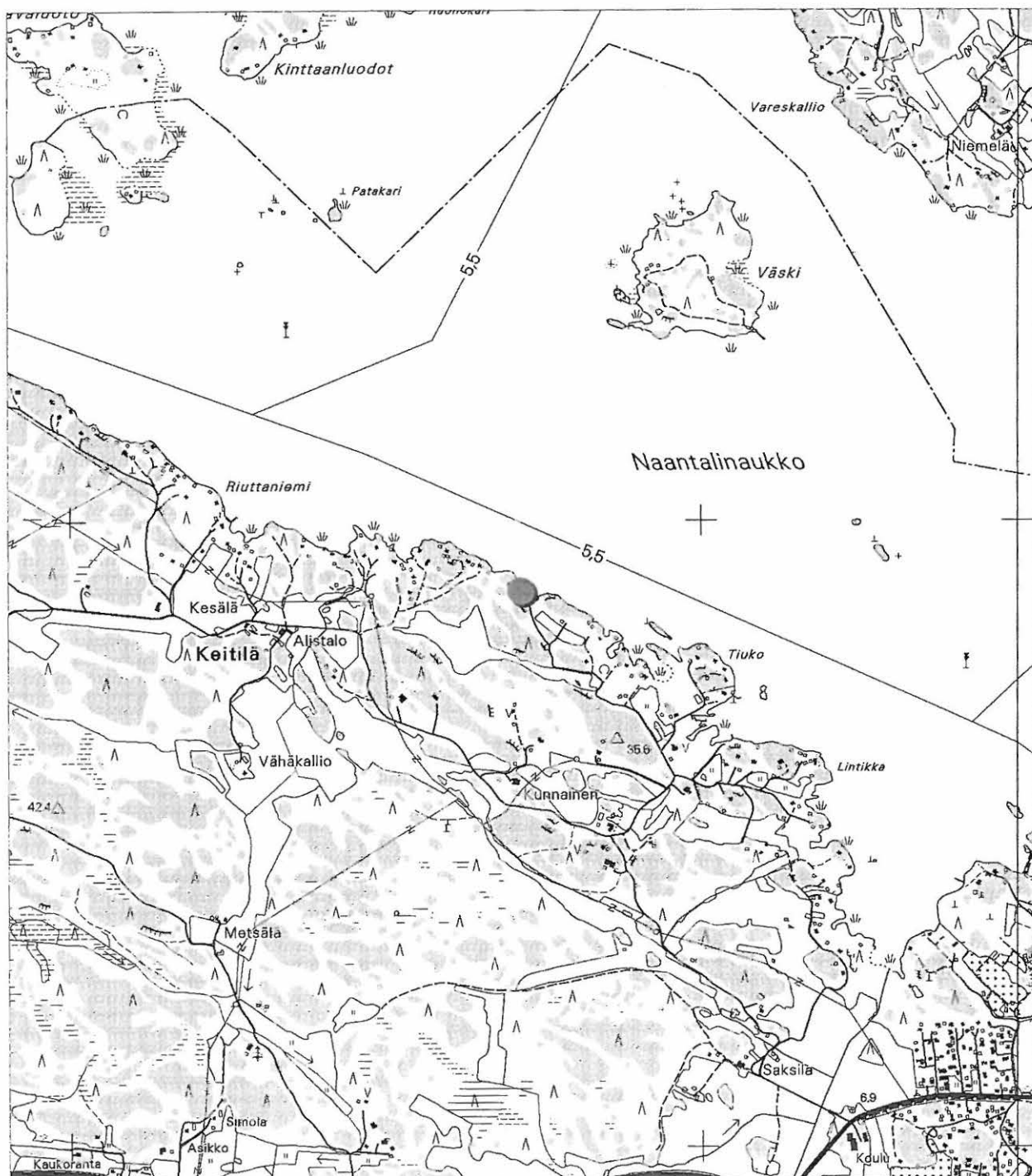
Arkeologinen kaava-inventointi

KEITILÄ

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

8. KUKOLA NAVIREN SEUTU

1000 00 6750
Seutualue

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Kukola
Kohteen nimi: Kukola Naviren seutu
Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet
Mj-tyypin tarkenne: kiviaidat
Ajoitus: historiallinen?
Rauhoitusluokka: ei määritetty
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6714582
i = 3226447
z = n. 6 m
Maastomerkinä: ei
Etäisyystieto: n. 2,4 km Naantalın kirkosta S

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Kukola
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Huttunen, Pertti: Kivirakennelmat Naantalissa. Raportti 26.10.1997.
Brusila, Heljä: Raportti tarkastuskäynnistä 6.10.1998.

INVENTOINTI 2006

Aika: 18.5.006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: -
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Jyrkähkön rinteen alaosaan on viereisen pellon suuntainen, mutta jonkin matkan päässä sen reunasta pitkä kiviaita/kiviaidan kaltainen latomus.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: melko jyrkän rinteen tasaantuvassa alaosaan, pellon reunasta 7-8 m. Maasto aidan ja pellon välissä on melko tasaista, vesakkoista ja pehmeää, siihen on ehkä paikoin ajettu täytemaata. Metsän puolella rinne on jyrkempi ja siinä on luontaisestikin runsaasti kiveä.

Kohteen kuvaus: isoista kivistä kiviaidan tapaan ladottu 45-50 m pitkä, metrin levyinen ja saman koruinen kiviita. Rakennettu melko isoista kivistä, 50 – 70 cm. Paikoin rakennelma on sortunut, kuten 10 m N – päästä, jossa kiviä on valunut alapuoliselle rinteen osalle parin – kolmen metrin etäisyydelle aidasta. N – S –suuntainen, ts. on pellon reunan suuntainen, vaikka onkin siitä kauempana. Mahdollisesti pelto on ulottunut aiemmin ylemmäs kivikkoiseen rinteeseen (vrt. ”sijainti ja maasto” – kohdan maininta täytemaasta: kyseessä saattaa olla myös vanha peltomaa), jolloin rakenteen luonne pellonraivaukseen liittyvänä tulisi paremmin ymmärretyksi ja sen rakenne selitetyksi kivikkoisella, jyrkällä rinteellä, jolloin latominen on estänyt kivien valumisen alaspäin pellolle.

Havaintomahdollisuudet: hyvät, paikoin tiheän vesakon takia kohtalaiset.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -
Muuta:

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

KUKOLA NAVIREN SEUTU

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

9. METSÄJÄRVI

1000 00 6754
Kultaranta

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Kultaranta
Kohteen nimi	Metsäjärvi
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet
Mj-tyyppin tarkenne:	kiviaidat
Ajoitus:	historiallinen?
Rauhoitusluokka:	ei määritetty
Lukumäärä:	2
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	ei
Koordinaatit:	p = 6715680 i = 3224774 z = n. 20 m
Maastomerkinä:	ei
Etäisyystieto:	1,8 km Naantalın kirkosta SSW

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Huttunen, Pertti: Kivirakennelmat Naantalissa. Kirje 26.10.1997. TMM.

Yleisöilmoitus TMM 19.5.2006. Martti Samolin? ilmoitti Naantalın Luonnonmaalla olevista kiviaidan pätkistä, pituus n. 10 m, jotka muodostavat kulman. Aidat sijaitsevat metsäisessä notkelmassa Kultarannan koulusta noin ½ km kaakkoon, Saksilan tilan rajan tuntumassa. Lähellä on verkkoaidalla ympäröity lampi.

INVENTOINTI 2006

Aika: 16.5 ja 23.5.2006

Löydöt: -

Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000

Negatiivit: -

Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kallioiden välisessä aavistuksen kosteassa, metsäisessä notkelmassa kaksi kiviaitaa n. 20 m päässä toisistaan. Ne ilmeisesti rajaavat vanhaa peltoa, sillä niiden yhteyteen näyttää kuuluvan ojajärjestelmä.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Kohde sijaitsee aidatusta lammesta satakunta metriä etelä-eteläkaakkoon avokallioiden välisessä metsäisessä notkelmassa, jossa on aivan äskettäin tehty metsätöitä.

Kohteen kuvaus: Paikalla on ainakin kaksi kiviaitaa: läntisempi on suora, W - E -suuntainen ja runsaat 10 m pitkä, siitä 20 m itään on toinen, kulman tekevä kiviaita, jonka koko pituus on myös runsaat 10 m. Sen toinen haara on suurin piirtein SW - NE -suuntainen ja toinen W - E. Kiviaines aidoissa on samantyyppistä, halkaisijaltaan 15 - 30 cm pyörityneitä kiviä. Niistä on koottu n. metrin levyinen ja 30-60 cm korkeita rakennelmia, jotka nykyisin ovat melko sammaloituneita ja paikoin rauenneita. Längisemmän kiviaidan itäpäähän on nostettu pari muuta isompaa kiveä, jotka jäkälöitymättömistä pinnoista päätellen

on vasta äskettäin paikalle siirrettyjä.

Kiviaitojen eteläpuolella niistä n. metrin päässä erottuu matala, hyväkuntoinen oja aitojen kanssa samansuuntaisena. Sekä ojan päissä että sen keskiosissa n. 10 metrin välein on poikittaisia oja, jotka jatkuvat loivaa etelärinnettä alas ainakin muutaman metrin matkan. Ojien rajaamalla alueella näyttäisi olevan leveyttä kolmisenkymmentä metriä, pituudesta ei metsätöiden takia saanut selvyyttä. Kiviaitojen pohjoispuolelle ojat eivät jatku.

Kyseessä on todennäköisesti vanha pelto, jonka käytöstä jäämisestä on vähintään 30-40 vuotta, sillä ojiensa rajaamalla alueella kasvaa melko isoja puita, niin mäntyjä, koivuja kuin kuusiakin. Tosin puustoa on harvennettu. Jos tällaisten alunperin avoimien alueiden umpeenkasvu alkaa pääasiassa koivuista, voinee sekapuustosta päätellä, että jonkin verran ikää kohteella joka tapauksessa on, ehkä 50 –150 vuotta.

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset, tehdyt metsätyöt vaikeuttivat havainnointia.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: Kohdetta koskeva arkistoinformaatio on sekavaa. Pertti Huttusen kirjeessä ”kivirakennelmat Naantalissa” kohdissa 2 ja 3 puhutaan kiviaidoista, joiden sijainti jää epämääräiseksi. Kohteen 2 ”lyhyt kivilatamus” ilmoitetaan sijaitsevan Metsäjärven eteläpuolella, Naantalinsalmi – Särkäsalmi – tien pohjoispuolella, noin 150 m tiestä, koordinaattiruudussa $x = 6705$, $y = 1555$. Kohde 3 sijaitsee edellisen lounaispuolella 20 m päässä. Kirjeen liitteenä on peruskarttaa vanhempi kartta, johon kohteiden summittainen sijainti on merkitty. Olellisin ero nykykarttaan on siinä, että Metsäjärveä kutsutaan Kultarannanjärveksi. Metsäjärveksi lienee siten oletettu pientä aidattua lampea, jonka eteläpuolelle on liitekarttaan merkitty rasti summittain 150 m Naantali-Rymättylä tien pohjoispuolelle. Näiden tietojen perusteella ensimmäinen tarkastuskäynti kohdistettiin nykykartalle merkityn Metsäjärven eteläpuolelle, vaikka järvi on vain runsaan 100 m päässä tiestä. Paikalla havaittiin syvän, järvestä laskevan ojan pientareella jossain määrin kuvausta vastaavia kivirakenteita, joskin kulman muodostava kivirakenne taipui eri suuntaan kuin raportissa mainitaan. Oja on paikoin louhittu kallion läpi ja jätekivi on kasattu sen pientareelle. Toinen tarkastuskäynti kohdistettiin Huttusen raportin liitteenä olleeseen karttaan merkityn rastin (jonka sijainti ei siis vastannut sanallista kuvausta) kohdalle, jossa tuolloin todettiin kivistä rakennettu rajamerkki (ks. kohta 5.1.1.). Kiviaidat paikallistettiin vasta museolle 19.5. tulleen yleisöilmoituksen jälkeen, jolloin todettiin, että niiden ulkoasu vastaa Huttusen raportin kuvausta ja kyseessä olisi siis tässä raportoitu kohde.

NAANTALI LUONNONMAA 2006

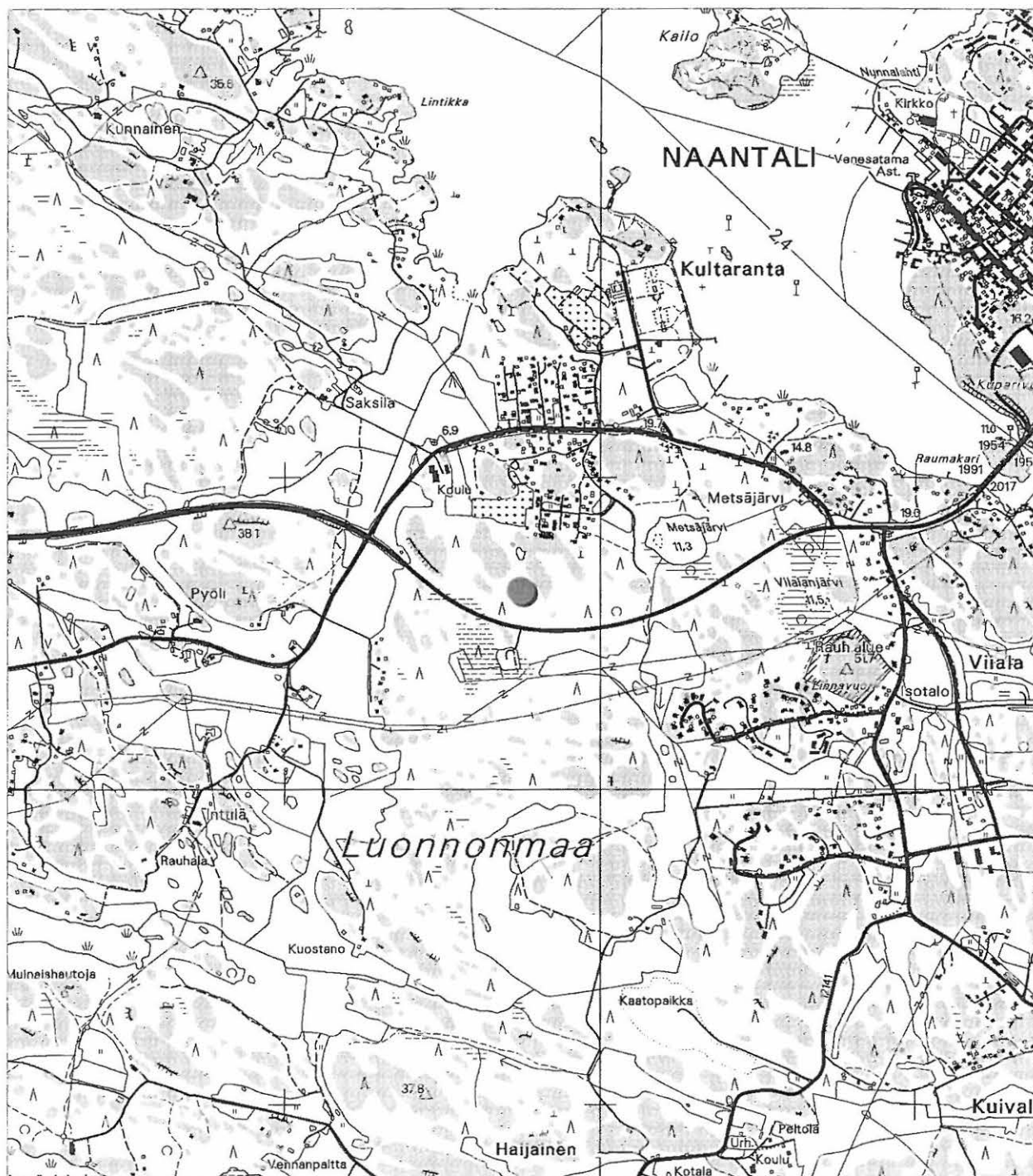
Arkeologinen kaava-inventointi

METSÄJÄRVI

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

10. VIIALANJÄRVEN RANTA

Vrt.
1000 006221
Linnavuoren alue

PERUSTIEDOT

Kunta: Naantali
Kylä: Viiala
Kohteen nimi: Viialanjärven ranta
Muinaisjäännöstyyppi: Epämääräinen kiviröykkiö
Ajoitus: -
Rauhoitusluokka: -
Peruskartta: 1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle: ei
Koordinaatit: p = 6715497
i = 3225596
z = 12,5 – 13 m
Maastomerkinä: ei
Etäisyystieto: n. 1,7 km Naantalın kirkosta S

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Viiala
Tila: .
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Brusila, Heljä 1982: Tarkastuskäynti Naantalın Luonnonmaalta, Viialan järven rannalta havaitun kiviröykkiön löytöalueelle 29.10.1982.

INVENTOINTI 2006

Aika: 16.5.2006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: -
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Aikaisemmin tarkastettua röykkiötä ison siirtolohkareen vieressä ei nyt löydetty, pääasiallisena syynä ilmeisesti metsätöiden muuttama maisema ja hakkuujätteen peittämä maanpinta.

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Röykkiötä ei löydetty. V. 1982 alue oli vielä vetisestä rantamaastosta kohoavaa metsämaata, mutta tarkastusajankohtana 2006 paikalla oli tehty raskaita metsätöitä, joiden jäljiltä maasto oli kauttaaltaan täynnä hakkuujätettä ja metsätyökoneiden ajouria, paikoin maapohjaa näytettiin vielä auratun. Järven rantamaita ympäröivät vesijätöt ja suot. Vain lounaispuoleisten kalliomäkien laella kykeni vielä näkemään alkuperäiset maastonmuodot. Eri puolilla ranta-alueen läheisyydessä näkyi isoja siirtolohkareita, mutta yhdenkään ympäristössä ei havaittu mahdollista röykkiötä.

Kohteen kuvaus: -

Havaintomahdollisuudet: tehtyjen metsätöiden takia heikot

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Muuta: -

NAANTALI LUONNONMAA 2006

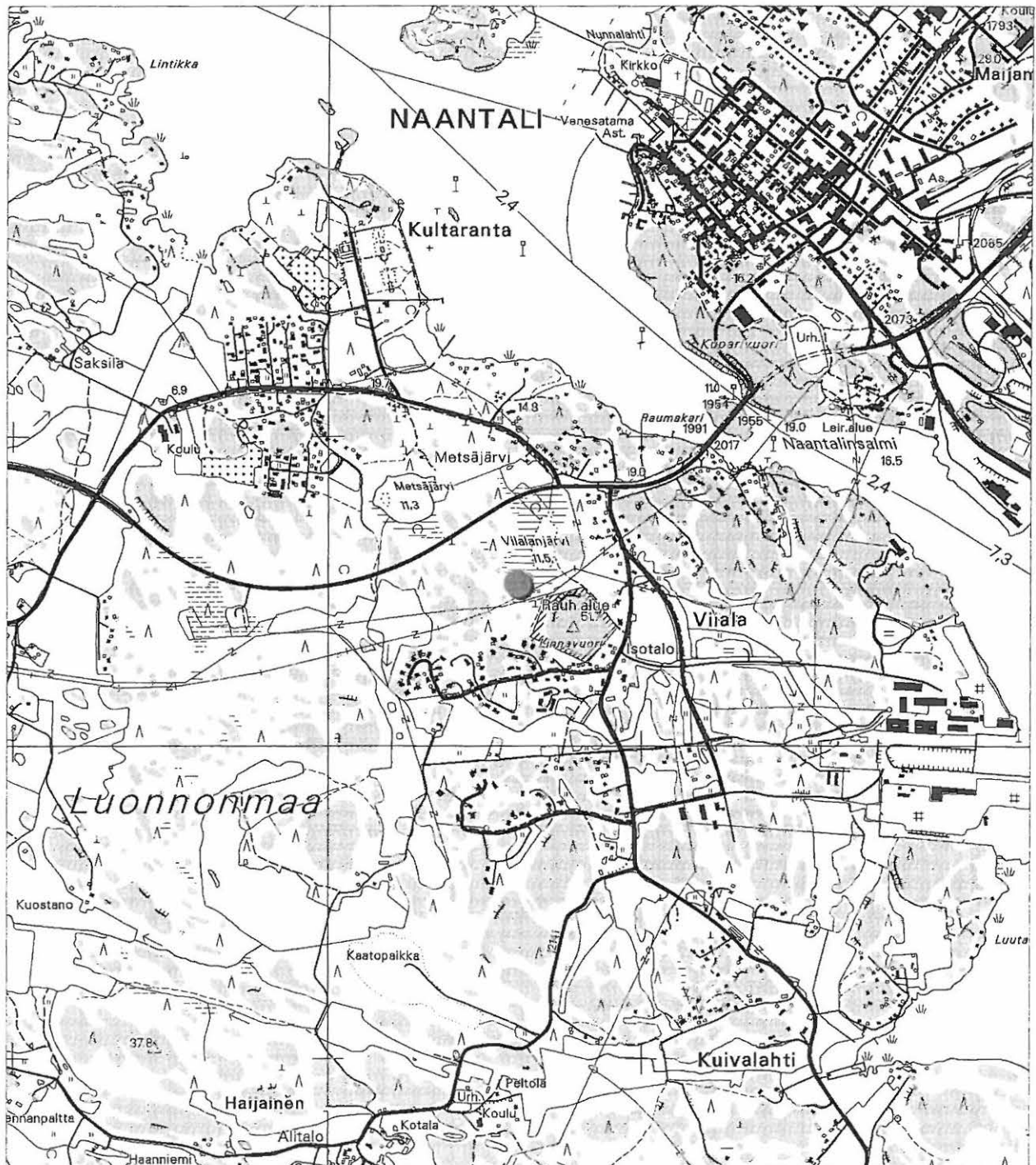
Arkeologinen kaava-inventointi

VIIALANJÄRVEN RANTA

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

11. VIRVELAHTI

1000 00 6755
Ei muinaisjäännös

PERUSTIEDOT

Kunta:	Naantali
Kylä:	Isokylä
Kohteen nimi	Virvelahti
Muinaisjäännöstyyppi:	Taide, muistomerkit
Mj-typin tarkenne:	kalliomaalaukset
Ajoitus:	ajoittamaton/resentti
Rauhoitusluokka:	ei määritetty
Peruskartta:	1043 06 Naantali
Merkitty peruskartalle:	ei
Koordinaatit:	p = 6715775 i = 3221911 z = 15 – 20 m
Koordinaattiselite:	GPS, tarkkuus 7 m
Maastomerkintä:	ei
Etäisyystieto:	

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä:
Tila:
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus:

ARKISTOTIEDOT

Ei aiempia tietoja

INVENTOINTI 2006

Aika: 6.6.2006
Löydöt: -
Karttaotteet: peruskarttaote 1:20 000
Negatiivit: KF2006:468-KF2006:469
Diat: -

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kalliomaalaus tyypillisessä, sisäänpäin viettävässä suorassa kallionseinämässä korkean rantakallion puolivälissä olevan pienen tasanteen reunassa. Kallio sijaitsee uimarannan takamaastossa. Hyvin todennäköisesti äskettäin tehty väärennös (maali säilynyt hyvin, eläinhahmo epätyypillinen, ”groteski”).

INVENTOINTI 2006

Sijainti ja maasto: Virvelahden itärannalla olevan uimarannan takaisella melko jyrkkärinteisen rantakallion seinämässä, suurin piirtein puolivälissä kalliota. Ehkä noin 5 m leveä ja 3 m korkea, sisäänpäin viettävä ja lounaaseen suuntautuva tasainen kallion seinämä, jonka edustalla on tasanne. Paikalta aukeaa näköala Virvelahdelle ja Särkäsalmeen.

Kohteen kuvaus: Noin 1,5 m seinämän alaosa, lähellä viereistä seinämää, on n. 40 x 30 cm alalla kaksi punamullalla tai sen kaltaisella maalilla tehtyä kuviota kohdassa, jossa graniitti seinämä jäkäläkasvusto on muuta osaa vähäisempää. Vasemmalla oleva kuvio muistuttaa perusrungoltaan x – kirjainta, jonka yläoikea sakara jatkuu muita pitemmäksi ja taipuu sitten viistosti ylä vasemmalle, johon muodostuu pieni sakara. Ylävasen, yläoikea ja alaoikea sakara on yhdistetty toisiinsa suorilla viivoilla. Tästä kuviosta oikealle on eläinhahmo, jolla on pyöreähköt pää ja vartalo ja jonka koko pituus 10 – 15 cm. Hahmo katsoo kohti viereistä kuviota. Päästä lähtee kaksi suoraa sarvea ja vartalon alaosa neljä suo-

raa jalkaa kahden ryhmässä, myös hahmon häntä on suora ja se jatkaa selän kaaren suuntaa. Keskellä vartaloa on ilmeisesti sydäntä kuvaamassa punainen piste. Ilmeisesti hahmon takana on vielä jokin punajälki.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat:

Muuta:

NAANTALI LUONNONMAA 2006

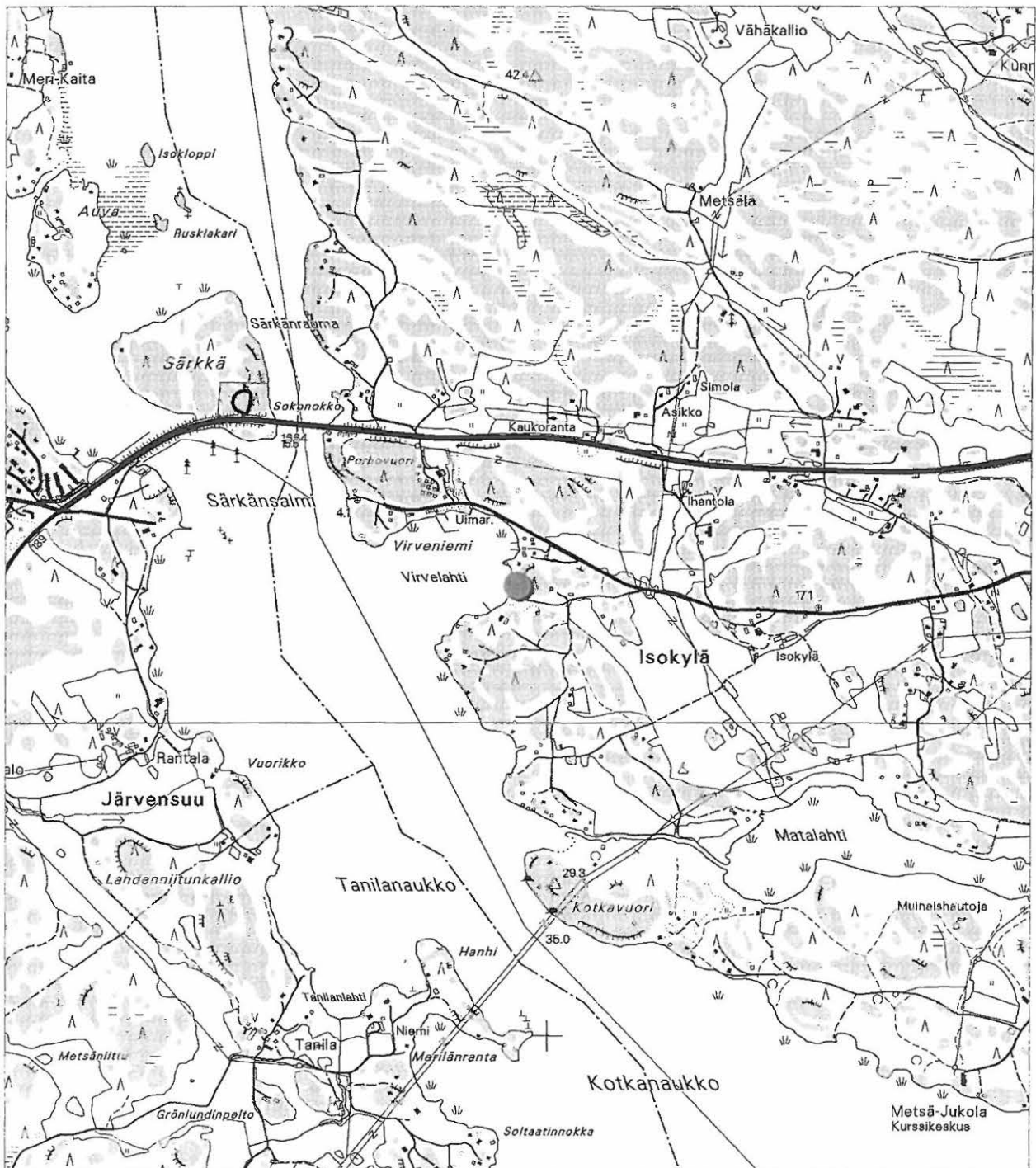
Arkeologinen kaava-inventointi

VIRVELAHTI

1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

5.2. LÖYTÖPAIKAT *1000 00 6356*

1. Tamminiemi

Rautakautisen kirveen (KM 12388) löytöpaikka.

Tarkastus

Alue tarkastettiin pääasiassa rantatörmän yläpuolisilta osiltaan (yli 5 m mpy). Verifikaateissa löytöpaikaksi (50-60 m navetasta länteen) osoittautuneella alueella oli havaittavissa säännöllisen neliön muotoinen alue (ehkä 10 x 15 m, pituusakseli wnw-ese), jolta maata oli poistettu 15-20 cm vahvuudelta. Mahdollisesti tätä kohtaa on 20-luvulla tehty puutarhaksi. Painanteen sw- sivulla oli maakiven juuressa halkaisijaltaan n. 2 m laajuinen matala kivikko, jota lienee pidettävä perkauskivikkona. Kivikosta 20-30 m wnw sijaitsee matala kasvillisuuden vahvasti peittämä wnw-ese- suuntainen harjanne, jossa paikoin on isommista kivistä (halk. 50 -75 cm) muodostuneita kivikasoja. Tammimetsää.

Koordinaatit

p = 6713976, i = 3227990, z = 5 -10 m

*vet. luultavasti kaarte arkeologia,
joulukuu muhaan sp. navetasta
itään.*

2. Haijainen Alitalo

Putkellisen keihäänkärjen (KM 13443) löytöpaikka. *1000 00 6358*

Tarkastus

Esine löytyi Alitalon päärakennuksen perustuksia korjattaessa rakennuksen luoteisnurkkauksesta, toista m. syvästä. Kärkiosa oli jäykässä savessa, putki mustassa mullassa..

Täsmällinen löytöpaikka oli edelleen omistajien tiedossa. Kyseessä on Haijaisten suomalaisen oikeuden kylän kylätontin alue, joka edelleen on asumiskäytössä. Tarkastuksessa ei havaittu mitään rakenteita, ei kylätontin varhaisemmilta ajoilta (vaikka niitä omistajien mukaan maan alla onkin jäljellä, mm. umpi-
pihan purettujen rakennusten kivijalkoja) eikä rautakautisina pidettäviä. Myöskään lähipeltojen tarkastus ei tuonut esiin mitään.

Keihäänkärjen löytötietoihin on lisättävä mv. Rauli Lännemaan antama tieto, että löydettyessä sen putkessa oli vielä jäljellä lahonnutta puuta, ilmeisesti vartta. Löytötiedot viittaavat siihen, että paikalla ei ainakaan olisi kalmistoa. Esine on ristiretkiaikaista tyyppiä eikä liene mahdotonta, että se liittyisi asutuksen varhaisvaiheisiin kylätontilla.

Mainittakoon myös, että kylätontilla pitäisi kasvaa niin sikoangervoa kuin pölkkynuohoakin.

Koordinaatit

p = 6713744, i = 3224878, z = 10 m

NAANTALI LUONNONMAA 2006

Arkeologinen kaava-inventointi

HAIJAISTEN JA TAMMINIEMEN LÖYTÖPAIKAT

1:25 000

Ote peruskarttalehdestä 1043 06 Naantali

(c) Maanmittauslaitos 1999

5.3. MUUT KOHTEET

ei välttämättä, koska noin
epämääräiset kivet 09/07

5.3.1. Kivirakenteet: latomukset

Luvussa käsitellään tarkemmin määrittelemättömät, ihmistekoisina pidetyt kivirakenteet, joita ei kuitenkaan ole arvioitu muinaismuistolain määrittelemiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Näillä kohteille pyrittiin kenttätöiden aikana löytämään tulkinta, joka – jos sellainen on – on kirjattu kuvauksen yhteyteen. Kohteista on kirjattu kaikki kenttämuistiinpanoihin tehdyt tiedot.

Pienen kalliopaljastuman tasaisella laella on halk. n. 3½ m ja 60 cm kokoinen erilaisista **kivistä koottu sammaloitunut läjä**.
6715270, 3222 033, 15.

Kivimuurilla suljettu pieni kallionnotkelma mökkitien lounaispuolella. Uusi. Vajaa 1,5 m pitkä, n. 50 cm korkea lohkokivistä rakennettu harva muuri (kivet 20 – 50 cm, enin osa 20 – 30 cm), joka noudattaa kallion jyrkänteen kulkusuuntaa. Sen taakse jää n. 1x1 m kokoinen kallion kolo, jonka pohjalla on iso, 50x70 cm kokoinen kivi sekä lisäksi muita kiviä. Varsinaista ”oleskelutilaa” ei muurin takana siten ole. Voi liittyä esim. lasten leikkeihin.
6718497, 3221412, n. 25 m.

Pieni **epämääräinen kivikasa**, jossa n. 10 – 40 cm kokoisia kulmikkaita kiviä. Halk. n. 2 m, korkeus 40 – 50 cm. Ilmeisesti ihmistekoinen. Ei kuitenkaan liity viereiseen linkkimastoon, koska kivet ovat vahvasti jäkälän peitossa ja n. 5 m päässä oleva linkkimaston tukivaijeri on voitu kiinnittää suoraan paljaaseen kallioon. Eli sitä varten ei maastoa ole tarvinnut raivata.
6718191, 322193, n. 32,5 m.

Vanhan rakuunatorpan pihamaata rajannut lyhyt (3-4 m), matala (n. 30-40 cm) **kivialue**? Tieto torpasta on saatu rakennusinventointikaavakkeesta. Kaakkoispuolella tie ja vanha puurakennus. Lehtomainen alue.
6713760, 3228818, 5-10 m.

Epämääräinen kivilatomus kallioalueen kaakkoispäässä, korkeimman kohdan kaakkoispuolella rinteessä lähellä metsän rajaa alueella, jossa kalliokumpareiden välialueilla on jo maapeitettä ja irtokiviä. Pienen kalliokohouman kaakkoispuolella on koottuna kiviä n. 3x3 m alalle 30 cm korkeaksi (yksi kivikerta) rakennelmaksi. Kivet halk. 30 – 50 cm, sekä lohko- että pyöreäkulmaisia kiviä, vahvasti jäkälöitynyt. Mahdollisesti ihmisen tekemä rakennelma, ei kuitenkaan hauta.
6717712, 3221532, 30 – 35 m.

Vaatimaton kivirakenne tasaisen kallion laen lounaislaidalla 5-10 m jyrkästä rinteestä. N. 1 m laajuisen kiven ja kallionkohouman kulmauksessa on irtonaisia, poronjäkälän peittämiä kiviä, jotka muodostavat n. 1,2 x 1 m laajuisen nelikulmisen kehän. Kehän keskellä on myös kiviä, mutta ne ovat reunakiviä matalammalla, samoin mahdollisesti kehän ulkopuolella jäkälän turpeen alla saattaa olla irtonaisia kiviä. Kehän kivet 30 – 50 cm kokoisia.
6717607, 3221717, n. 35 m mpy.

Täysin sammaloitunut **epämääräinen kivikasa** kallion laen metsittyneellä reunaosalla. Halkaisija n. 3,5 m, kork. 50-60 cm. Sammalen alla tuntuu irtokiviä, jotka kolisevat toisiinsa. Yksi esiin kaivettu oli samaa kivilajia kuin viereinen kallio. Tämän S- puolella noin kuuden metrin päässä on avoimemmassa paikassa halkaisijaltaan n. 2 m laajuinen jäkälöitynyt kivikasa. Tästä n. 6 m S- suuntaan on kolmas halkaisijaltaan n. 3 m kivikasa noin kuution suuruisen maakiven E- puolella. Tämän reunoilla kivet ovat isompia (halkaisija 40-60 cm) harvakseltaan 5-6 kappaletta, keskellä pienempää. SE- osassa tätä latomusta on selvemmin erottuvaa kivilatomusta. Tästä n. 8 m päässä SW- suuntaan on 4 kiveä rivissä ja

niistä alaspäin aivan kallion reunalla ilmeisesti luontaista kivikkoa. Tamminiemi.
6713987, 3228308, 15-20 m.

Tuore kiviröykkiö metsäisellä kumpareella. Ei lähellä peltoa. Kivet isoja (n. 50 60 cm) ja vailla jäkälää.
6714544, 3225279

Kalliopohjalla, osaksi sammaleen peittämänä on selkeä, pohjakaavaltaan pyöreä n. ½ m halkaisijaltaan oleva **kiviläjä**. Kivet 2-15 cm kokoisia, rikkoutuneita. Ei hiiltä tms., mutta ainoa mieleen tullut selitys on nuotionsija.
6714972, 3226500

2 kappaletta resenttejä reunoilta kivettyjä **nuotion paikkoja** rajamerkistä 5 m päässä.
6717447, 3222099, 40

Ilmeisesti johonkin **purettuun rakennukseen liittyvä kivikko** kalliolla, pihapiirissä. Lapila.
6710446, 3227628

5. 3. 2. Rajamerkit

Rajamerkillä tarkoitetaan tässä (erotukseksi rajakivistä) useammasta kivistä rakennettua kylänrajaa osoittavaa merkkiä. Sille on luonteenomaista kivistä ladottu perustus ja sen keskellä oleva litteä, rajan suuntaisesti asetettu muita selkeästi korkeampi kivi. Useissa merkeissä oli vielä kaksi tai neljä ns. viisarikiveä, kiviperustaan asetettuja, muita hieman korkeampaa kiveä, jotka osoittivat rajan suuntaa. Kahdessa tapauksessa havaittiin vielä n. 10 m päässä merkistä asetettuja yksittäisiä pystykiviä, jotka saattoivat osoittaa joko kylän tai tilan rajan kulkua. Rajamerkistä on ilmoitettu koordinaattisijainti, rajakylät ja tarvittaessa tarkempi kuvaus. Mitenkään tietyllä tavalla niitä ei ole järjestetty. Korkeus on ilmoitettu niissä tapauksissa, joissa sijaintia on jotenkin haluttu korostaa.

Kultarannan ja Viialan (ja Saksilan?) välinen raja.
Ympäröivä metsämaasto viettää etelään ja lounaaseen ja se on avointa tehdyistä metsätöistä johtuen, joten rakennelma erottuu selkeästi ympäristöstä.
6715701, 3224644

Kultarannan ja Viialan välinen raja.
6715605, 3224927

Viialan ja Haijaisten välinen raja.
6715179, 3226498

Haijaisten ja Kirstilän välinen raja.
6712928, 3224192

Kirstilän ja Jaakkolan välinen raja.
Komea rajamerkki korkealla kalliolla, toisella kahdesta korkeimmasta nyppylästä. N. 1,2 x 1,3 m kokoinen nelikulmainen, lohkokivistä neljään kerrokseen rakennettu tukikiveys, jonka keskellä on n. 80-90 cm tukikiveyksen pintaa korkeammalle kohoava litteä keskuskivi. Tätä rakennelmaa voi yhtä suuntaa lukuun ottamatta katsoa vain alhaalta päin.
6712326, 3225302, 40

Haijaisten ja Kirstilän välinen raja.
6712998, 3225197

Haijaisten ja Kirstilän välinen raja.

Iso rajamerkki kalliopohjalla, keskellä ulkoilureittiä. W-puolella n. 15-20 m päässä metsän rajassa on ilmeisesti jonkin tilan rajan suuntaa osoittamassa litteä, ”veitsimäinen” kivi
6713579, 3225978

Kirstilän ja Jaakkolan välinen raja. Viisarikivien suunnassa n. 10 m päässä yksittäisiä kiviä osoittamassa rajan kulkua.

6711928, 3225158

Keitilän ja Inttilän välinen raja.

Rakenteessa vain kaksi viisarikiveä.

6717447, 3222099, 40

5.3.3. Rajakivet

Rajakivet on katsottu syytä käsitellä rajamerkeistä erillään, sillä niiden rakenne on pääsääntöisesti vaatimattomampi, joskin vaihtelevampi kuin rajamerkkien. Jälkimmäisestä syytä kohteisiin liittyy yleensä kuvaus. Kaikki tässä käsitellyt näyttävät liittyvän tilan tms. rajoihin. Myös aidanperuskiveykset on katsottu jotakin rajaa osoittaviksi merkeiksi ja käsitelty tässä yhteydessä.

Halkaisijaltaan n. neliömetrin laajuinen kerros kiviä kalliopohjalla, pohjakaava pyöreä, kiviä ainakin yhdessä kerroksessa. Korkeimman kallioharjanteen N- puolella matalammalla kalliotasanteella, kalliossa olevan notkelman reunalla. Tontin raja?

6713524, 3227753

Pieni kivikasa kalliolla ja sen ympärillä muutama irrallinen kivi: rajakivi?

6713386, 3224800

Kolme yksittäistä pystykiviä n. 10 m päässä toisistaan. Korkeudet vaihtelevat 35-40 cm. Rajakiviä.

Lähistöllä on myös nykyaikainen metallinen rajapaalu.

6717955, 3221484

Aidan tukikiveyksiä. Koordinaattipisteessä on 1,5 x 1,8 m kiviläjä 40 cm kokoisista kivistä. Kivikon reunassa on kallioon kiinnitettynä kaksi rautatappia, jotka ovat toimineet pylvään tukirautoina. Tästä 20 m S on toinen, pienempi mutta samantyyppinen kivikasa, jonka keskellä on edelleen jäljellä halkaisijaltaan 7 cm lahonnut paalu.

6713715, 3225245

Yksittäinen pystykivi, rajakivi?

6715858, 3224764

5.3.4. Peltorauniot

Tässä kuvataan kenttähavaintojen perusteella suurella todennäköisyydellä viljelyraunioiksi määritettävät kivirakenteet. Määrittäisperusteena on ennen kaikkea ollut sijainti nykyisen tai käytöstä jääneen pellon pientareella, toissijaisesti se, ettei rakenteelle ole löytynyt muuta selitystä, vaikka se selkeästi on ihmisen tekemä. Kolmantena perusteena on arvioitu kiviaineksen koostumusta. Kohteista ilmoitetaan sijainti sekä kuvaus rakenteesta ja ympäristöstä.

Peltoraunio tien ja vanhan puutarhan kulmauksessa, sammaloitunut, pyöreistä halkaisijaltaan 20-30 cm

kivistä tehty noin 3x4 m laajuinen, muutaman kivikerran korkuinen raunio. Reunoilta pahoin kasvillisuuden peittämä. Lehtipuuvaltainen ympäristö, pääasiassa vesakkoa.

6713734, 3228862, 5-7,5

Kaksi pientä kivikasaa pellon pientareella.

6712539, 3224558

Kaksi peltorauniota vanhan peltolohkon ja metsäisen rinteiden rajakohdassa, halkaisija 3-4 m, osittain kasvillisuuden peitossa. Korjaustelakan risteys.

6714791, 3226203

Iso ja selvästi erottuva kivikasaa entisten peltojen ympäröimällä kalliosaarekkeella asutuksen ja tien välissä, pitkänomainen, koko n. 10-12 x 5 m, eri aikaista kiveä.

6714924, 3226119

Selvä röykkiö, todennäköisesti pelloilta raivatuista kivistä tehty, vaikka etäisyyttä pellonreunoihin onkin muutama metri. Koko n. 10 x 4,5 m, pituusakselin suunta SW – NE. Pohjakaava epämääräinen, lähinnä soikio tai pyörästynyt suorakaide. Kalliopohjalla pienessä mäntyvaltaisessa metsäsaarekkeessa, reunat heinittyneet.

6714433, 3226535, 6 - 8

Peltoraunio entisen pellon ja metsän rajassa, ojan vieressä metsän puolella, aivan sähkölinjan alapuolella, mutta kauempana lähimmästä tolpastä. Kivet 40 – 60 cm, jäkälöityneitä. Koko 8 x 2 m.

6715003, 3226595

Peltoraunio 4x3 m, 60-70 cm kokoisista kivistä tehty, kivet jäkälöityneitä, pellosta n. 6-7 m päässä, välialueella on vielä iso oja n. 5 m päässä.

6714987, 3226502

60-70 cm kokoisista kivistä koottu 4 x 3 m kokoinen kiviläjä pellosta nousevassa metsäisessä, muutenkin kivikkoisessa rinteessä kohdassa, jossa rinteiden vietto tasoittuu. Yläpuolella on ojanne ja sen yläpäässä, ed. rauniosta n. 5 m on isojen kivien tihentymä. Rauniosta 15-20 m S on pellon reunassa metsäalueella kaksi pientä peltorauniota.

6714530, 3226526

Peltoraunioita kahden vanhan pellon välisellä kannaksella. Koottu 20 – 40 cm kokoisista kivistä. Epäsäännöllisen muotoisia raunioita ainakin kaksi.

6713605, 3228920

Matala, laajalle levinnyt peltoraunio metsäisessä, osaksi kalliopohjaisessa saarekkeessa golfradan pohjoispuolella. Halkaisija n. 8 m.

6715174, 3222019

Pienellä peltojen välisellä kannaksella on isoja maakiviä, joiden väliin ja ympärille on koottu halkaisijaltaan 50-70 cm kokoisista kivistä korkeita kiviröykkiöitä. Suurin on kooltaan n. 10 x 6 m ja yli metrin korkuinen. Muodoltaan rakennelmat ovat epämääräisiä. Kyseessä ovat todennäköisesti pellosta kerätyistä kivistä kootut rauniot, vaikkakin sekä kiviaineksen että kokonsa puolesta poikkeuksellisen isoista. Ympäristö on hyvin lehtipuuvaltaista.

6712642, 3228547

N. 8 m laajuinen peltoraunio pellon ja tien välisellä kalliolla.

6712749, 3228108

Pieni peltoröykkiö, halk. 1,5 m. Uusi.
6709939, 3227748

Kolmiomainen peltoröykkiö, 5 x 3 m, pihan, pellon ja metsään johtavan tien laidalla.
6709854, 3226622

5.3.5. Työpaikat: pellot

Kolmiomainen vanha peltolohko, joka viereiseltä pellolta nousee metsäisen peltosaarekkeen itäpuolelle lähelle kallioisia osia. Erottuu ympäristöään matalampana alueena, reunoilla sisäpuolella kiertää hyvin matala ojanne. N- ja NW - puolilla kaksi pientä kivikasaa, pellolta koottuja. Toinen tehty ison maakiven varaan. Oletettavasti tämän lohkon viljelystä on luovuttu sen hankalan muodon ja kapeuden takia konekyntöön siirtymisen myötä. Viereinen pelto on edelleen viljelyksessä.
6714319, 3226522

Kaksi kapeahkoa, vanhaa peltokaistaletta, jotka tunkeutuvat mäntyvaltaiseen metsikköön kummaltakin puolelta, kaakosta ja luoteesta. Pellot ovat ympäröiviä alueita matalammalla ja sisäpuolella niitä reunustavat matalat ojat. Luoteispuoleinen on n. 6 – 8 m leveä ja ehkä verran pitkä saman, säännöllinen nelikulmio tai suorakaide, kaakkoispuoleinen on hieman isompi, mutta epämääräisemmän muotoinen. Hiekkamaa.
6712512, 3224715

Kapeita ojien erottamia peltosarkoja käytöstä jääneen pellon viereisessä kuusi-koivumetsässä.
6709610, 3226952

5.3.6. Työpaikat: louhokset

2 x 1,3 m kokoinen lohkokivistä koottu röykkiö täsmälleen teiden risteyksessä ojan pientareella. Liittyy ilmeisesti mökkiteiden rakentamiseen.
6718039, 3221532, 15 – 20

Louhoskiviläjiä, toinen kallioiden välisen matalan notkelman yläpäässä. Siinä on 50 – 70 cm kokoisia lohkokiviä ilmeisesti ainakin kahdessa kerroksessa. Halk. n. 3 m. Mökkitie n. 10 m päässä koillispuolella. Tien toisella puolella kalliorinteessä toinen, pienempi louhoskiviläjä, jossa suurin piirtein saman kokoisia kiviä. Molemmat liittyvät mökkitien teossa räjäytettyyn kallioon, joskin ensin mainittu on kivien kokoon nähden melko kaukana tiestä.
6718142, 3221442, 25

Louhintajälkiä: pystysuoraa kallionseinämää ja sen alapuolella teräväkulmaista, sammaleen peittämää irtokiveä.
6715855, 3224459, 25

Särkänrauman rantakallion kallion keskiosissa on louhosjälkiä: erikokoisia teräväkulmaisia kiviä siellä täällä sekä matalia (20 – 30 cm), tasasivuisia pystysuoria leikkauskohtia kalliossa. Samalla kalliolla ja sen rinteillä sijaitsevat luvussa 5.3.7. esitellyt sorakummut.
6717515, 3221428, 35 – 37,5

5.3.7. Maarakenteet

Seitsemän sorakumpua, joista otettu maata.

N. 4x3 m kokoinen, metrin korkuinen selkeä sorakumpare kallion alueen luoteispäässä n. 20 m kallion reunasta. Paikalta aukeaa näkymä Santaperänaukolle. Kumpare on poronjäkälän peittämä ja se koostuu rapautuneesta kivistä. Samasta aineksesta koostuva, mutta pienempi kumpare (halk. n. 2,5 m, korkeus alle metrin) sijaitsee edellisestä n. 20 m koilliseen saman kallioalueen laella. Tässä kumpareessa jäkälän alta erottuu soran lisäksi rapakiven reunaa. Kallioalueen keskiosassa koillisreunalla, laen reunan alapuolella on kolmas samanlainen kumpare. Sen koko on halk. 5x4 m, kork. 20 – 30 cm, keskellä on kuopanne. Kumpare on vahvasti turpeen peittämä. Tämänkin materiaali on sora.

Saman kallioalueen kaakkoispäässä, rinteessä metsän rajalla on ainakin kolme vastaavaa sorakumpua sekä neljäs, jossa keskellä erottuu rapakivi. Nämä ovat kooltaan laella olevia isompia, halk. 6 – 8 m ja korkeus 2 m tai enemmän. Kahdessa on maa-aineksen oton jälkiä.

Kummut ovat tulkittavissa paikalleen hajonneiksi rapakiviksi, joista osasta on maata.

Koordinaatit:

Kaksi ensin mainittua

6717533, 3221363, 30

Kolmas

6717529, 3221433, n. 32,5

Kaakkoispään kumpareet

6717478, 3221535, 25 – 30

5.3.8. Kuoppakohteet

Maa-aineksen ottopaikka kallioisen metsäalueen tasaisella eteläpuolella, metsätöitä tehty. Itäpää pyöreä, halk. n. 5 m., länsipää kapeampi (n. 2 m) ja pitkänomainen. Rakenteen koko pituus 8 – 9 m.

6715006, 3222284

Kuoppajäännös kallion alapuolisessa kuusta kasvavassa metsikössä. Viereisen kesantopellon reunaan on n. 20 m etelän suuntaan. Kuoppa on loivassa rinteessä, rinteiden vieton suuntaisesti (NW – SE). Kuopan pituus on 3 m, leveys maanpinnan tasolla 70 – 80 cm, josta kapenee pohjaa kohden. Syvyys 40 – 50 cm.
6715329, 3226407

Kaksi maakuoppaa, joiden välissä kiviaita, luultavasti ladottu maa-aineksen otossa esille tulleista kivistä. Myös toisen kuopan seinämää vasten on ladottu kylmämuurausta muistuttava rakenne, jonka synnylle voitaneen antaa sama selitys.

6714739, 3225172

5.4. Luonnonkivikkoja

Tasaisella kalliolla halkaisijaltaan kolmemetrinen kiviläjä kallion notkelmassa. E – suunnassa 10 m päässä toista metriä korkea kallioseinämä. S – suunnassa maasto laskee kohti muuttuen samalla metsäiseksi. Tällä suunnalla n. 40 m päässä on mökkitie. W – suunnassa ihan vieressä metsäalue. N kallio nousee loivasti. Kiviaines pääasiassa lohkottua, mutta myös jokunen pyöreäsivuinen kivi. Viereinen kallion pinta on pahoin rikkoutunut laajalta alueelta, sen kiviaines punertava graniitti, kuten suuri osa rökkiönkin kivistä. Seitsemän metriä E – suuntaan em. Kallioleikkauksen N- päässä toinen, pienempi kiviläjä. Sijaitsee tämäkin kallion notkelmassa, kiviaines samaa kuin ed., rökkiön halkaisija n. 2 m. Molempien ihmistekoisuus on epävarmaa, mutta jos ovat, voisi kyseessä olla jonkin louhintajäte. Vrt. kallion pinta vieressä.

6715389, 3221889

Kallion reunassa metsämaan rajassa louhikkoista pientä kivikkoa n. 20 – 30 m matkalla, paikoin rökkiömäisinä kasaamina. Kivikko jatkuu ohuempana alapuoliselle metsäalueelle. Luonnonkivikko.

6715422, 3221832

Rökkiömäisiä kivikoita kallion laen notkelmissa. Kallion laella on pienikokoisia (ainoan mitatun halkaisija n. 2 m) kivikoita, joissa kiviä on runsaasti.

6712424, 3228620, 10-15

Luonnonkivikko. Kallion reunan alapuolella n. 12 x 3 m alalla n. 40 – 80 cm kokoisia pyöreäkulmaisia kiviä. Lähellä kallion reunaa olevassa reunassa kivien keskellä on iso maakivi, halk. n. 1,3 m.

6718191, 3221938, 32,5

Kallion laen reuna-alueilla, kaartuu kallion suuntaisesti. Paikoin kulunut selvästi esiin maaperästä. Muinaisranta?

6716018, 3225211, 25-30

Vierinkivikko rinteessä kallion alapuolella, laajuus n. 10x5 m

6712066, 3225027

Isoja siirtolohkareita kalliopohjalla, niiden ympäristössä ja vieressä pienempiä kiviä. Koko kallioalueella on muutenkin runsaasti erikokoista kiveä.

6714509, 3226974

Matalaa luonnonkivikkoa kallion laen juurella 30 – 40 m matkalla. Kivet pyörityneitä.

6718178, 3221854, 34 m.

Viialan metsä. Tasaisen kallionalueen korkeimman laen itäreuna ja siitä loivasti viettävät itä- ja luoteispuoleiset kallioalueet. Kasvullisuus on kituliasta mäntyä. Halkaisijaltaan vähintään 10 metrin laajuinen matala, jäkälöitynyt kivikko pienessä kallion notkelmassa. Kivet ovat pääasiassa pyöreäsivuisia, mutta seassa on myös runsaasti isompia lohkareita. Keskimääräinen kivikoko 30-40 cm, lohkokivien ehkä 60 cm. Rökkiössä on tuoreita kaivelun jälkiä ja kiviä on nosteltu viereistä maakiveä vasten. Kaivelun tuloksena kivikon keskellä on n. 50 x 150 cm laajuinen suorakulmainen kuoppa isojen kivien välissä. Vaikka kuoppaa reunustavat isot lohkokivet, ei se vaikuta esiin kaivetulta paasiarkulta. Kuopan pohjalla on humuspitoinen maa. Vastaavanlaista, joskin hieman pienemmistä pyöreäsivuisista kivistä olevaa kivikkoa on ison rökkiön vieressä, siitä muutama metri N ja E. Isosta rökkiöstä kauempana itään ja luoteeseen, joihin suuntiin kallio tasaisena viettää, on runsaasti vastaavanlaisesta 20-30 cm kokoisesta, pyöreästä kiviaineksesta koostuvia pienehköjä rökkiömäisiä muodostelmia, kaikkiaan toistakymmentä.

6714315, 3225505, 35-40

Röykkiömäisiä kivien keskittymiä muuten tasaisessa metsämaastossa, kivet isokokoisia 50 – 75 cm.
Hieno lehto, asutusmerkinä marjapensaita.
6709698, 3227804

Luontainen pienialainen kivikko kallion rinteessä. Koko 3,5 x 3 m, lohkokiviä. Kalliorinteen samalla puolella on muitakin vastaavia kiviläjiä.
6715974, 3 222 057

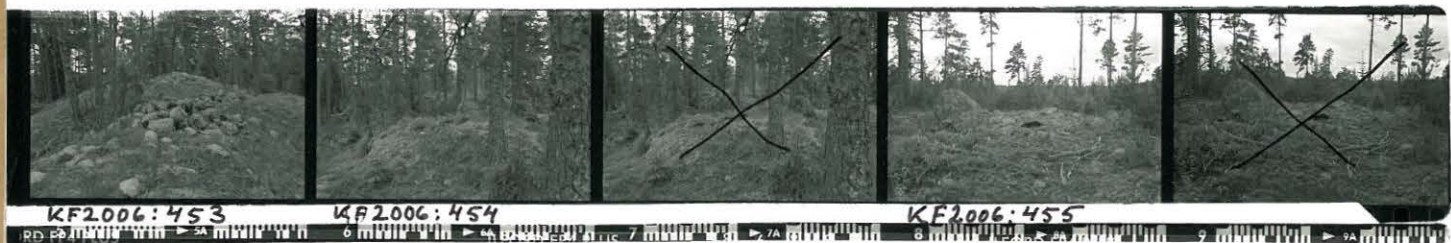
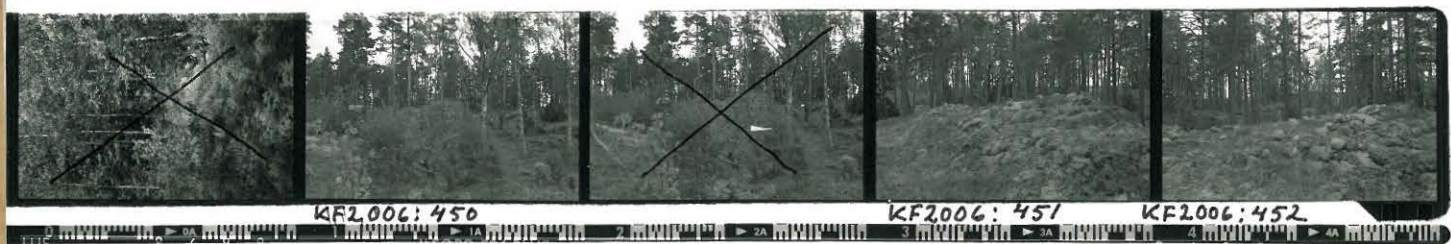
NAANTALIN Luonnonmaan ja Lapilan saarten muinaisjäännösinventointi 2006
Mustavalkonegatiivien luettelo

Turun maakuntamuseon valokuva-arkisto
 Kuvaaja
 Heljä Brusila 6.6.2006

Nro	Kohde	Suunta
KF2006:447	Naantali, Keitilä. Riimukirjoitus lähikuvassa.	E
KF2006:448	Naantali, Keitilä. Riimukirjoitus lähikuvassa.	E
KF2006:449	Naantali, Keitilä. Yleiskuva. Riimukirjoitus kalliossa puiden takana.	E
KF2006:450	Naantali, Matalahti. Yleiskuva pronssikautisten röykkiöiden ympäristöstä.	S
KF2006:451	Naantali, Matalahti. Röykkiö 1.	ENE
KF2006:452	Naantali, Matalahti. Röykkiö 1 etualalla, taustalla röykkiö 2.	S
KF2006:453	Naantali, Matalahti. Röykkiö 1.	W
KF2006:454	Naantali, Matalahti. Röykkiö 2.	N
KF2006:455	Naantali, Matalahti. Röykkiö 3.	SE
KF2006:456	Naantali, Matalahti. Röykkiö 3, etualan männyntaimet kasvavat röykkiöiden 3 ja 4 välissä.	E
KF2006:457	Naantali, Matalahti. Röykkiö 3.	SSE
KF2006:458	Naantali, Matalahti. Sammaleen peittämä röykkiö 4.	SE
KF2006:459	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 1 ja ympäröivä maisema.	NE
KF2006:460	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 1.	SE
KF2006:461	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 3 ja ympäröivä maisema.	NE
KF2006:462	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 3 ja ympäröivä maisema.	NE
KF2006:463	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 3.	W
KF2006:464	Naantali, Isokylä 3. Röykkiö 3.	W
KF2006:465	Naantali, Isokylä 3. Yleiskuva röykkiöalueesta.	W
KF2006:466	Naantali, Isokylä 1. Röykkiö metsämaastossa.	SW
KF2006:467	Naantali, Isokylä 1. Röykkiö metsämaastossa.	E
KF2006:468	Naantali, Virvelahti. Lähikuva kalliomaalauksesta.	SW
KF2006:469	Naantali, Virvelahti. Lähikuva kalliomaalauksesta.	SW

NAANTALIN LUONNONMAAN JA LAPILAN SAARTEN
 MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI 2006
 Valok. HELJÄ BRUSILA

TMM

Valok. H. Brusila / TMM

1. Matalahden hautaröykkiö 1

2. Matalahden hautaröykkiö 3

NAANTALI LUONNONMAA
2006

MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI

Valok. H. Brusila / TMM

3. Isokylä 3. Röykkiö 3

4. Isokylä 3. Röykkiö 3

Valok. H. Brusila / TMM

5. Keitilä. Riimukirjoitus

6. Virvelahti. Kalliomaalaus